

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

mardi

dinsdag

16-03-2004

16-03-2004

Matin

Voormiddag

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht
VLAAMS BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	séance plénière	PLEN	plenum
COM	réunion de commission	COM	commissievergadering

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@laChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

Question de M. Koen Bultinck à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le maintien de petits arrondissements judiciaires tels que Furnes et Ypres" (n° 1966)

Orateurs: **Koen Bultinck, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de M. Jean-Luc Crucke à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'indemnisation des avocats pro deo" (n° 2071)

Orateurs: **Jean-Luc Crucke, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de M. Geert Bourgeois à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la lutte contre la violence intrafamiliale" (n° 2025)

Orateurs: **Geert Bourgeois, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de Mme Hilde Claes à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la problématique de l'internement" (n° 2114)

Orateurs: **Hilde Claes, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de M. Miguel Chevalier à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le nombre des médecins légistes" (n° 2092)

Orateurs: **Miguel Chevalier, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de M. Servais Verherstraeten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'application de la législation relative aux ASBL" (n° 2110)

Orateurs: **Servais Verherstraeten, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de M. Servais Verherstraeten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "les projets relatifs à la concertation de groupe axée sur la réparation" (n° 2132)

Orateurs: **Servais Verherstraeten, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de Mme Zoé Genot à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la légalité de la circulaire sur les mariages homosexuels binationaux" (n° 2127)

Orateurs: **Zoé Genot, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

INHOUD

Vraag van de heer Koen Bultinck aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het behoud van kleine gerechtelijke arrondissementen zoals Veurne en Ieper" (nr. 1966)

Sprekers: **Koen Bultinck, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de vergoeding van pro Deo-advocaten" (nr. 2071)

Sprekers: **Jean-Luc Crucke, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de aanpak van het intra-familiale geweld" (nr. 2025)

Sprekers: **Geert Bourgeois, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van mevrouw Hilde Claes aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de problematiek van de internering" (nr. 2114)

Sprekers: **Hilde Claes, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van de heer Miguel Chevalier aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het aantal wetsdokters" (nr. 2092)

Sprekers: **Miguel Chevalier, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van de heer Servais Verherstraeten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de toepassing van de VZW-wetgeving" (nr. 2110)

Sprekers: **Servais Verherstraeten, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van de heer Servais Verherstraeten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de projecten rond herstelgericht groepsoverleg" (nr. 2132)

Sprekers: **Servais Verherstraeten, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de wettelijkheid van de omzendbrief betreffende het homohuwelijk tussen personen van verschillende nationaliteit" (nr. 2127)

Sprekers: **Zoé Genot, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Question de M. Geert Bourgeois à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le rôle et les moyens de la Sûreté de l'Etat dans la lutte contre le terrorisme" (n° 2134) <i>Orateurs:</i> Geert Bourgeois, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice	21	Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de rol en de middelen van de Staatsveiligheid in de strijd tegen het terrorisme" (nr. 2134) <i>Sprekers:</i> Geert Bourgeois, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie	20
Question de M. Tony Van Parys à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "les mesures prises dans le cadre de la lutte contre le terrorisme" (n° 2145) <i>Orateurs:</i> Tony Van Parys, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice	25	Vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de maatregelen in het raam van de terrorismebestrijding" (nr. 2145) <i>Sprekers:</i> Tony Van Parys, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie	25
Question de M. Jo Vandeurzen à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'arrêté royal portant exécution de l'article 6 de la loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales" (n° 2135) <i>Orateurs:</i> Jo Vandeurzen, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice	30	Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het KB ter uitvoering van artikel 6 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand inzake handelstransacties" (nr. 2135) <i>Sprekers:</i> Jo Vandeurzen, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie	29
Question de Mme Magda De Meyer à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "les espaces de rencontre neutres" (n° 2137) <i>Orateurs:</i> Magda De Meyer, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice	31	Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de neutrale bezoekruimten" (nr. 2137) <i>Sprekers:</i> Magda De Meyer, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie	31
Question de M. Geert Bourgeois à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la formation d'agent pénitentiaire" (n° 2143) <i>Orateurs:</i> Geert Bourgeois, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice	33	Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de opleiding tot cipier" (nr. 2143) <i>Sprekers:</i> Geert Bourgeois, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie	33

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

du

van

MARDI 16 MARS 2004

DINSDAG 16 MAART 2004

Matin

Voormiddag

La séance est ouverte à 10.17 heures par M. André Perpète, président.
De vergadering wordt geopend om 10.17 uur door de heer André Perpète, voorzitter.

Le **président**: Les questions n°s 1921 et 1922 de M. Bellot sont reportées.

01 Vraag van de heer Koen Bultinck aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het behoud van kleine gerechtelijke arrondissementen zoals Veurne en Ieper" (nr. 1966)

01 Question de M. Koen Bultinck à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le maintien de petits arrondissements judiciaires tels que Furnes et Ypres" (n° 1966)

01.01 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u zult ongetwijfeld op de hoogte zijn van de onrust die onlangs ontstaan is met betrekking tot het behoud van kleinere gerechtelijke arrondissementen zoals Veurne en Ieper.

01.01 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Le monde judiciaire craint que les arrondissements judiciaires de Furnes et d'Ypres ne soient absorbés dans un ensemble plus vaste, ce qui, selon lui, ne contribuera nullement à combler l'arriéré judiciaire et approfondira encore le fossé qui sépare la justice des citoyens. Examinez-vous effectivement la possibilité d'intégrer les arrondissements judiciaires dans une plus grande structure? Ce projet est-il conciliable avec votre option politique de rapprocher autant que possible la justice des citoyens?

Als federale parlementsleden werden we aangeschreven door de Orde van advocaten uit het gebied Veurne omdat er in de Westhoek grote ongerustheid heerst over het voortbestaan van die kleinere gerechtelijke arrondissementen. Ik geef de argumentatie weer van de Orde van advocaten. Zij houden een pleidooi voor het behoud van de kleine autonome gerechtelijke arrondissementen. Volgens de Orde bieden grote gerechtelijke arrondissementen geenszins een oplossing voor het probleem van de gerechtelijke achterstand. Bovendien hebben we moeten vaststellen dat de voorbije jaren overal, in elk gerechtelijk arrondissement, justitiehuzen werden opgericht om Justitie dicht bij de burger te brengen. Een eventuele sluiting van de kleinere gerechtelijke arrondissementen zou, mijns inziens, haaks staan op het openen van de justitiehuzen. Schaalvergroting is niet altijd een oplossing voor een aantal problemen die zich stellen. Lokale rechtbanken staan dicht bij de mensen en spelen een belangrijke rol in de dienstverlening en de tewerkstelling in de streek. Een laatste argument is van sociaal belang, iets waar u vanuit uw politieke achtergrond gevoelig voor moet zijn, mevrouw de minister. De sociaal zwakkeren zullen immers de eerste slachtoffers zijn van een centralisatie.

Mevrouw de minister, ik wens u twee korte en concrete vragen te stellen.

Kunt u bevestigen of ontkennen dat er studies hangende zijn waarin wordt voorgesteld de betrokken gerechtelijke arrondissementen te laten opgaan in grotere gehelen?

Ik verwijs ook naar een beleidsmaatregel van uw voorganger op Justitie, de heer Verwilghen, die toen reeds de politierechtbank in Oostende heeft gesloten en die bevoegdheden heeft overgeheveld naar het arrondissement Brugge.

Een tweede korte vraag. Passen dergelijke overwegingen – kleine arrondissementen laten opgaan in grote – in de algemene beleidsintentie, die uit uw beleidsbrieven blijkt, om Justitie zo dicht mogelijk bij de mensen te brengen? Tot zover, mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, twee zeer concrete, korte vragen.

01.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, ik heb al twee of drie keer geantwoord op deze vraag. Ik herbegint met plezier.

Op mijn kabinet is men met de denkoefening gestart met het oog op het decentraliseren van een aantal beheerstaken die thans nagenoeg allemaal plaatsvinden op het centrale niveau van de Federale Overheidsdienst. Deze centralisatie komt tegemoet aan de bestaande vragen van de verantwoordelijken op het terrein, namelijk de diverse korpschefs.

Het kan niet worden ontkend dat zij steeds meer medeverantwoordelijk worden gehouden voor het functioneren van hun organisatie. Het is echter niet mogelijk om te responsabiliseren zonder bevoegdheden te delegeren: geen verantwoordelijkheden zonder bevoegdheden. Daarom moeten een aantal managementinstrumenten naar het niveau van de arrondissementen worden overgeheveld.

Een werkgroep binnen mijn kabinet en administratie zoekt thans uit wat in dat verband mogelijk is, binnen welk tijds kader en met welke randvoorwaarden.

Samenhangend met deze oefening is de denkpiste over de territoriale en de personele omvang van dat arrondissementeel beheer. Het zal eenieder duidelijk zijn dat de invoering van het arrondissementeel beheer alleen maar kan lukken indien een zekere schaalgrootte in acht wordt genomen. Deze minimale maar ook maximale schaalgrootte kan op diverse manieren worden behaald. Dit is immers mogelijk door het samenvoegen van een aantal arrondissementen, al of niet met bepaalde grenscorrecties, maar eveneens door middel van de creatie van administratieve zones die verschillende arrondissementen omvatten die als dusdanig worden behouden.

Ik heb terzake nog geen keuze gemaakt. Die keuze zal immers mee afhangen van de voorstellen die mij zullen worden bezorgd door de werkgroep. Er moet daarbij worden gekeken naar de haalbaarheid ervan en naar de coherentie op bestuurskundig vlak.

De ongerustheid in leper of Veurne waarvan u gewag maakt, is dan ook volkomen voorbarig. Het moet nu wel duidelijk zijn dat de hertekening van het arrondissementeel niveau alleen maar gebeurt met het oog op de responsabilisering van de onderscheiden korpschefs en de invoering van een bepaalde vorm van gedecentraliseerd beheer.

Ik ben ervan overtuigd dat dit alles de rechtsonderhorigen ten goede komt, te meer omdat de vorming van grotere arrondissementen of

01.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Un groupe de travail fonctionnant au sein de mon cabinet et l'administration planchent effectivement sur la question de savoir si certaines tâches de gestion centrales pourraient être décentralisées, répondant ainsi à une demande exprimée par les chefs de corps. Ceux-ci ne peuvent en effet assumer plus de responsabilités que s'ils se voient attribuer plus de compétences.

Une gestion au niveau des arrondissements ne pourra être instaurée qu'à une certaine échelle que l'on pourra obtenir en fusionnant des arrondissements ou en créant des zones administratives englobant plusieurs arrondissements qui seront maintenus en tant que tels. Le choix que je ferai sera fonction des conclusions auxquelles sera parvenu le groupe de travail, et je prendrai d'autre part en considération la faisabilité et la cohérence administrative des propositions. Donc, l'inquiétude à Ypres et à Furnes est totalement prématurée.

Les réformes qui seront éventuellement mises en chantier viseront à responsabiliser les chefs de corps et à instaurer une gestion centralisée. Cela ne rendra en aucune manière plus difficile l'accès à la justice. Aucun bâtiment judiciaire où l'on siège actuellement ne sera démolé. Rendre la justice et gérer l'appareil judiciaire sont deux choses totalement différentes.

administratieve zones niet betekent dat de toegang tot het gerecht moeilijker wordt. Het vergemakkelijken van de toegang tot het gerecht is een van de belangrijkste krachtlijnen van mijn beleid. De oefening die thans wordt gemaakt, mag en zal daaraan geen afbreuk doen.

Het is zeker niet mijn bedoeling in te grijpen in de plaatsen waar nu recht wordt gesproken. Ongeacht de optie waarvoor ik zal kiezen, zal geen enkel gerechtsgebouw of andere locatie waar thans wordt gezeteld, worden afgebouwd. Rechtspreken en het gerechtelijk systeem beheren zijn twee afzonderlijke zaken.

01.03 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb nog een korte bijkomende vraag. U spreekt over een werkgroep die een aantal voorstellen aan het onderzoeken is. Kunt u een tijdsschema geven over wanneer de werkgroep met de eerste voorstellen zal komen en wanneer u concrete beleidsvoorstellen zult doen?

01.03 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Quand ce groupe de travail parviendra-t-il à une première conclusion?

01.04 Minister Laurette Onkelinx: Ik verwacht de eerste conclusie eind maart of begin april.

01.04 Laurette Onkelinx, ministre: Fin mars, début avril.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le **président:** La question n°1967 de M. Stijn Bex est reportée.

01.05 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, comme c'est la deuxième fois, peut-on la transformer en question écrite, comme le prévoit le Règlement?

Le **président:** Oui.

02 Question de M. Jean-Luc Crucke à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'indemnisation des avocats pro deo" (n° 2071)

02 Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de vergoeding van pro Deo-advocaten" (nr. 2071)

02.01 Jean-Luc Crucke (MR): Monsieur le président, madame la ministre, l'indemnisation des avocats pro deo constitue une problématique qui est certainement connue par tous les membres de cette commission. Une enveloppe fermée est, en effet, attribuée par le budget de la Justice et est répartie en fonction du nombre de points attribués à chacun des avocats à la suite des prestations que ces derniers accomplissent. Sous la précédente législature, ce budget était déjà passé de 18 à 26 millions d'euros. Avec le budget de l'année 2004, le crédit d'engagement initial prévu a encore été augmenté et est passé à 41 millions pour l'aide juridique.

02.01 Jean-Luc Crucke (MR): De vergoeding van de pro Deo-advocaten gebeurt op basis van een bepaald bedrag van de justitiebegroting. Dat wordt verdeeld aan de hand van het aantal punten dat aan elk van die advocaten op grond van hun prestaties wordt toegekend. Tijdens de vorige regeerperiode werd die begroting van 18 naar 26 miljoen euro opgetrokken. Voor 2004 bedraagt het initieel vastleggingskrediet 41 miljoen voor de rechtshulp.

Ce système implique pour les avocats une difficulté à évaluer, avant leurs prestations, l'indemnité qui leur sera accordée puisque celle-ci varie d'année en année en fonction de la valeur qui est attribuée aux points, soit en fonction du nombre d'affaires traitées et clôturées par ces avocats.

Je m'interroge, madame la ministre, sur l'incidence que peuvent avoir certains procès exceptionnels au cours desquels il est fait appel à des avocats pro deo, sur la valeur du point et, dès lors, sur la répercussion que cela aura sur les indemnités accordées à

Dit systeem heeft echter voor gevolg dat de advocaten niet vooraf een schatting kunnen maken van de vergoedingen die hun zullen worden toegekend,

l'ensemble des avocats pro deo.

Mes questions seront plus spécifiquement en relation avec le procès Dutroux, mais elles pourraient aussi concerner d'autres affaires.

- A combien d'avocats pro deo a-t-on fait appel dans le cadre de ce procès?

- Sachant qu'un procès d'assises représente 25 points par jour et par avocat, pourriez-vous nous informer approximativement, sur la base d'une projection réalisée à partir des années précédentes, sur le coût par jour et par avocat pro deo que représente le procès Dutroux et sur la part de budget que cela représentera sur l'enveloppe fermée, en estimant que ce procès durera au minimum deux mois et peut-être cinq?

- Il me semble qu'un système d'enveloppe fermée ne peut fonctionner raisonnablement que si un dialogue entre le ministre de la Justice et le barreau est organisé régulièrement et qu'une certaine souplesse permette que des circonstances exceptionnelles ne portent pas préjudice à l'ensemble des avocats. Mme la ministre envisage-t-elle cette possibilité? Ne faudrait-il pas, madame la ministre, partir du principe qu'à procès exceptionnel, solution exceptionnelle? Ma question concerne particulièrement ceux que j'appelle les prestataires ordinaires de la justice qui veillent à ce que la justice puisse continuer à être rendue au quotidien.

Vous savez que la plupart des avocats pro deo sont généralement de jeunes avocats même s'il est vrai qu'à l'heure actuelle, il peut être fait appel à n'importe quel avocat comme pro deo. Cependant, la tradition veut encore qu'ils se paient ce que l'on appelle la "part du gâteau". Il me semble donc normal de répondre à leurs préoccupations financières.

02.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Monsieur le président, monsieur Crucke, le budget de l'enveloppe pour l'année 2004 est de 36.128.000 euros, et non de 41 millions d'euros, ce qui représente quand même une augmentation budgétaire de plus de 28% par rapport à l'année 2003.

Je vais tenter d'être la plus précise possible dans ma réponse mais, comme vous l'avez souligné, l'indemnité pro deo varie selon le nombre de dossiers clôturés chaque année. Il est donc impossible actuellement de savoir quel sera l'impact exact des frais engendrés par les procès pro deo sur l'enveloppe. Il faudra attendre que les dossiers soient clôturés.

A combien d'avocats pro deo a-t-il été fait appel dans le cadre du procès Dutroux?

A ce jour, trois avocats se sont succédé pour la défense de Marc Dutroux et deux avocats pour Michelle Martin. J'insiste sur le fait qu'il s'agit bien d'une succession de conseils et que cela n'a donc aucune incidence sur le nombre de points accordés aux avocats. Il n'est permis, vous le savez, de bénéficier que d'un seul avocat pro deo à la fois.

aangezien de waarde van de punten van jaar tot jaar evolueert. Ik heb dan ook vragen rond de mogelijke invloed van sommige uitzonderlijke processen waarbij een beroep op pro Deo-advocaten wordt gedaan en meer bepaald van het proces-Dutroux.

Op hoeveel pro Deo-advocaten wordt tijdens dat proces een beroep gedaan? Kan u, op basis van de gegevens van de voorgaande jaren en wetend dat voor een assisenproces per dag en per advocaat 25 punten worden toegekend, een schatting maken van de kostprijs, per dag en per pro Deo-advocaat, van het proces-Dutroux? Welk deel van de gesloten enveloppe zal aan dat proces, dat twee tot vijf maanden zal duren, worden besteed?

Het systeem van de gesloten kredieten kan enkel werken indien regelmatig overleg wordt gepleegd tussen het ministerie van Justitie en de balie. Daarnaast dient ook een zekere flexibiliteit te worden ingebouwd, om te voorkomen dat uitzonderlijke omstandigheden alle advocaten zouden benadelen. Wat is het standpunt van de minister?

02.02 **Minister Laurette Onkelinx**: Het budget voor 2004 bedraagt 36.128.000 euro, wat een stijging met 28 percent betekent ten opzichte van 2003. De vergoeding varieert immers in functie van het aantal dossiers dat jaarlijks wordt afgehandeld. De invloed die het proces op dat budget zal hebben is dus nog niet in te schatten.

Marc Dutroux werd tot heden door drie en Michèle Martin door twee opeenvolgende advocaten verdedigd. Momenteel verdedigen zes pro Deo-advocaten de belangen van de aangeklaagden en de burgerlijke partijen.

Wanneer we er van uitgaan dat het proces een goede veertig dagen zal duren, zou, op grond

Actuellement, six avocats pro deo interviennent pour défendre les intérêts des inculpés comme des parties civiles devant la Cour d'assises. Pour déterminer approximativement l'impact de leur rémunération sur le budget, il faut tenir compte des paramètres suivants: on présuppose que le procès durera au moins deux mois, soit environ 40 jours, mais sa durée pourrait, bien entendu, être prolongée; 40 jours à 25 points par jours, cela représente 1.000 points par avocat. En référence à l'année 2003, pour laquelle la valeur du point est de 19,097€, cela engendre une indemnisation de 19.097€ par avocat et, par conséquent, de 114.582€ pour les six avocats. Cette indemnisation représenterait 0,32% du budget 2004.

Je le répète, ce chiffre ne doit être considéré que comme une extrapolation approximative, ne connaissant pas aujourd'hui le nombre de dossiers pro deo qui seront clôturés à l'issue du procès dit "Dutroux".

En ce qui concerne une juste indemnisation des avocats pro deo dans le cadre de l'enveloppe fermée, il est évident qu'il existe un dialogue régulier avec les barreaux. Les nombreux contacts que j'ai entretenus avec les barreaux ont d'ailleurs permis de répondre à leur demande d'augmentation du budget pour l'aide juridique. En outre, j'ai conclu avec eux un protocole d'accord afin que soit organisée au mieux l'aide juridique et que j'aie une meilleure vue d'ensemble de l'utilisation du budget.

02.03 Jean-Luc Crucke (MR): Monsieur le président, je remercie Mme la ministre pour sa réponse. Je peux effectivement comprendre que la projection soit difficile à faire puisque l'on ne connaît pas la durée du procès Dutroux. Cela étant dit, on prévoit 0,32% pour cette durée minimale de deux mois, mais si l'on va au-delà, par exemple, cinq mois, ce sera plus que 0,32%; il y aura donc d'autres conséquences pour les serviteurs de la justice.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

Le **président**: La question n° 2080 de M. Bacquelaine est reportée.

03 Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de aanpak van het intra-familiale geweld" (nr. 2025)

03 Question de M. Geert Bourgeois à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la lutte contre la violence intrafamiliale" (n° 2025)

03.01 Geert Bourgeois (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het huiselijk geweld of intrafamiliaal geweld is opnieuw aan bod gekomen naar aanleiding van de vrouwendag. Het vrouwenoverlegcomité heeft opnieuw aangedrongen – ik denk terecht – op het optreden van de overheid tegen deze vaak miskende vorm van geweld. Ik heb in de vorige zittingsperiode uw collega minister Verwilghen hierover herhaaldelijk ondervraagd. Ik heb ook het genoegen gehad om met u een kleine dialoog te voeren naar aanleiding van de wet-Onkelinx in de vorige regeerperiode, waarbij civielrechtelijke maatregelen zijn genomen. Het vrouwenoverlegcomité zegt nu echter dat dit onvoldoende is. Ik denk inderdaad dat er meer moet gebeuren.

Mevrouw de minister, ik moet u er niet van overtuigen dat dit een

van de waarde van de punten in 1993, een bedrag van 114.582 euro - dit is 0,32 % van de begroting 2004 - worden betaald als pro Deo-vergoedingen. Het blijft echter een schatting.

Wat de correcte vergoeding van pro Deo-advocaten in het kader van de gesloten kredieten betreft, wordt voortdurend met de balies overlegd. Naar aanleiding daarvan werd de begroting voor rechtshulp opgetrokken. Bovendien sloot ik met de balies een protocolakkoord om de rechtshulp zo goed mogelijk te organiseren en om ze een betere kijk te geven op de besteding van de begrotingsmiddelen.

02.03 Jean-Luc Crucke (MR): Als het proces vijf maanden aansleept, zal meer dan 0,32 % van de begroting worden besteed en zal dat voor het justitiepersoneel nog andere gevolgen meebrengen.

03.01 Geert Bourgeois (N-VA): Les chiffres relatifs à la violence intrafamiliale dans notre pays sont impressionnants puisque, chez nous, cette forme de violence est responsable de la mort de septante personnes par an et coûte annuellement quelque 150 millions d'euros à l'Etat. Un partenaire sur cinq y est confronté. C'est donc avec juste raison que le Vrouwenoverlegcomité (comité de liaison des femmes) demande aux pouvoirs publics d'intervenir.

vorm van geweld is die veel vaker woekert dan algemeen wordt aangenomen. Dit zorgt vaak voor de echte verwoesting van levens. Maar liefst 13,4% van de vrouwen zou een klacht indienen wegens partnergeweld. In Nederland heeft de overheid berekend dat huiselijk geweld 150 miljoen euro per jaar kost. Ik denk dat wij dit cijfer voor ogen moeten zien als wij het hebben over de kostprijs van maatregelen ter preventie en ter oplossing. Daar staat blijkbaar een maatschappelijke prijs van 150 miljoen euro tegenover. Een op vijf vrouwen in ons land zou slachtoffer zijn van partnergeweld. Volgens Amnesty International zouden er in ons land 70 mensen per jaar overlijden ten gevolge van deze vorm van geweld.

Mevrouw de minister, u kent het probleem. Deze klacht wordt heel vaak niet ernstig genomen en leidt vaak tot seponering. Het is zo dat politie, Justitie en de overheid heel lang een blinde vlek hebben gehad voor deze vorm van geweld.

Ik kom terug op een aantal vragen. Vervolgens heb ik nog bijkomende vragen.

Ten eerste, wordt huiselijk geweld of intrafamiliaal geweld nu al overall, in heel het land, door alle parketten op gelijke, wat mij betreft liefst geïnformatiseerde wijze geregistreerd? Op 2 juli 2002 moest minister Verwilghen mij zeggen dat dat niet het geval was en dat hij daar geen zicht op had. Mijn vraag is dan: als dit nu ondertussen wel gebeurt, hoeveel klachten waren er dan in 2003 in elk van de parketten en in heel het land?

Tweede vraag. Is de aanpak van partnergeweld een van uw prioriteiten? Is het ook een prioriteit van het college van procureurs-generaal? Is daar met andere woorden nu een richtlijn over? Ik heb dit gevraagd aan uw voorganger als minister van Justitie. Die stelde vast dat het college van procureurs-generaal daaromtrent verdeeld was. Dat werd mij geantwoord in 2002. Ik weet niet of dit ondertussen veranderd is.

Derde vraag. Welke maatregelen overweegt of neemt u om het probleem aan te pakken? Wat denkt u over onmiddellijke gerechtelijke reactie zoals in de Verenigde Staten met problem solving courts. Ik weet dat er nu collega's zijn in de Senaat die voorstellen indienen om politie of parket toe te laten om onmiddellijk iemand uit het huis te zetten. Dit kan verantwoord zijn in extreme gevallen, maar lijkt me natuurlijk heel verregaand. Persoonlijk mik ik veel meer op bemiddeling door zowel politie als parket. Als de zaak voor het gerecht komt – in de Verenigde Staten gebeurt dit binnen 24 uur – wordt onmiddellijk bemiddelend en probleemoplossend opgetreden.

Vierde vraag. Hebt u overleg gehad of gepleegd met de minister van Binnenlandse Zaken omtrent de aanpak door de politie? Ik denk dan aan opleiding en aan de prioritaire aandacht voor het probleem.

Vijfde en laatste vraag. Er zijn diverse pilootprojecten inzake registratie en opvolging geweest, onder andere in Antwerpen. Waaruit bestaan de projecten? Waar werden ze georganiseerd? Zijn er al resultaten en conclusies van? Kunt u daaromtrent rapporten bezorgen?

Les parquets enregistrent-ils tous cette forme de violence de manière identique? Combien de plaintes ont-elles été déposées en 2003? La lutte contre la violence intrafamiliale fait-elle partie des priorités de la ministre? Sous la législature précédente, le ministre Verwilghen avait indiqué que les procureurs généraux étaient divisés sur cette question. Est-ce encore le cas? Quelles mesures la ministre envisage-t-elle pour tenter de résoudre ces problèmes? Que pense la ministre de l'idée de mener des actions judiciaires immédiates, par analogie avec ce qui se fait aux Etats-Unis avec les "problem solving courts"? La ministre s'est-elle concertée avec le ministre de l'Intérieur au sujet de l'approche policière de ce phénomène? A quels résultats ont abouti les projets pilotes?

03.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, dit is uiteraard een van mijn prioriteiten. Tijdens de vorige legislatuur heb ik gewerkt aan een nationaal plan tegen het geweld tegen partners samen met mijn collega van de federale regering en met de collega's van de Gewesten en Gemeenschappen.

Wat betreft uw concrete vragen. Ten eerste, in februari 2003 heeft het college van procureurs-generaal, zonder te wachten op de afloop van de werkgroep onder leiding van de dienst Crimineel Beleid, aan de procureurs des Konings instructies gegeven om in het bepalingsvak van het TPI-beheerssysteem van de parketten de dossiers met kwalificatie "Intrafamiliaal geweld" te vermelden. De gegevensbank met betrekking tot het jaar 2003 is nog niet volledig gevalideerd. Zodra de gegevens zullen kunnen worden gebruikt, zullen de analisten elementen kunnen verschaffen voor de antwoorden die u wenst.

Ten tweede, de problematiek van het intrafamiliaal geweld is uiteraard een van mijn prioriteiten. Zo organiseerden we bijvoorbeeld in Brussel op 20 en 21 februari 2003 een nationale opleiding voor magistraten over het thema "Seksueel, fysiek en geestelijk intrafamiliaal geweld". Op deze zeer interessante dagen waren meer dan 150 magistraten aanwezig. Na een inhoudelijke beschouwing over het geweld binnen de familie en het koppel en de voorstelling van de resultaten van het onderzoek dat besteld werd door de minister van Gelijkheid van Kansen, werd uitleg gegeven over de praktijken en de vormen van samenwerking die ingesteld werden in Antwerpen en Brussel. Wij wilden tevens tonen welk werk er verricht wordt met de slachtoffers en de daders.

Ten derde, de aan de gang zijnde werkzaamheden moeten worden voortgezet. Ik wil echter voorafgaandelijk preciseren dat ik uit niets kan opmaken dat dit probleem zich uitbreidt. Niettemin moeten uiteraard alle inspanningen geleverd worden om dit belangrijk probleem de baas te worden. Deze problematiek moet op een globale, overlegde en multidisciplinaire manier worden aangepakt want ze heeft betrekking op talrijke bevoegdheden en ze heeft ook een weerslag op diverse vlakken.

Dit heeft bijvoorbeeld een weerslag op de preventie, de basisopleiding en de voortgezette opleiding van de politiemensen, de hulpdiensten, de wetgeving, de gerechtelijke statistieken en dergelijke meer. Ik waak er persoonlijk over dat dit punt regelmatig op de agenda van het college van procureurs-generaal wordt geplaatst. Momenteel wordt onderzocht of de mogelijkheid om binnen elk parket een referentiepersoon aan te wijzen voor deze problematiek kan worden veralgemeend.

Tot slot, er bestaan nog geen specifieke richtlijnen voor een crimineel beleid inzake intrafamiliaal geweld. Vaak wordt er reeds bijzondere aandacht besteed aan dit soort van situaties en tijdens de laatste jaren werden er talrijke lokale initiatieven ontwikkeld. Een van mijn prioriteiten bestaat uit het tot een goed einde brengen van het nadenken over de operationele definitie en over de registratie van de gegevens. Daarna zullen we verder nadenken over het crimineel beleid.

Er werden contacten gelegd met de directie van de federale politie om

03.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: L'action contre la violence intrafamiliale a toujours été une de mes priorités, comme en témoigne l'organisation de la formation nationale de la magistrature sur le thème de la violence intrafamiliale sexuelle, physique et psychologique, les 20 et 21 février 2003.

En février 2003, le Collège des procureurs généraux a donné des instructions aux procureurs du Roi pour que les dossiers ayant comme qualification 'violence intrafamiliale' soient indiqués dans le champ du système de gestion TPI des parquets. Cette banque de données n'ayant pas encore été validée, ses données ne peuvent encore être utilisées.

Rien ne me permet de dire que le problème de la violence intrafamiliale est en augmentation, même si une approche globale et multidisciplinaire reste nécessaire. Je veille à ce que ce thème soit régulièrement inscrit à l'ordre du jour du Collège des procureurs généraux. Nous étudions actuellement la possibilité de désigner une personne de référence pour cette problématique au sein de chaque parquet.

Il n'existe pas encore de directives spécifiques pour la politique criminelle concernant la violence intrafamiliale mais de nombreuses initiatives locales ont déjà été développées. Une de mes priorités est la définition opérationnelle et l'enregistrement des données. Je poursuivrai ensuite la réflexion sur la politique criminelle.

Des contacts sont établis avec la police fédérale afin d'harmoniser l'identification et l'enregistrement des dossiers relatifs à la violence intrafamiliale. Une concertation a également été organisée avec le ministre de l'Intérieur concernant la formation de base et la formation continuée de la police.

de identificatie en de registratie van deze dossiers over intrafamiliaal geweld zoveel mogelijk te harmoniseren. Deze contacten moeten verdergaan. Er was eveneens overleg met de minister van Binnenlandse Zaken betreffende de basis- en voortgezette opleiding van de politie.

Minister van Gelijke Kansen Arena heeft besloten om de werkzaamheden en de acties in het kader van het nationaal actieplan tegen geweld op vrouwen voort te zetten. Er werd in dat kader overleg voorzien en bepaalde pilootprojecten zullen worden geëvalueerd. Het gaat dan bijvoorbeeld over het pilootproject in Antwerpen, met een coördinatrice op provinciaal niveau, namelijk mevrouw Franck. De vraag over het tussentijdse verslag kan beter aan mevrouw Arena worden gericht.

03.03 Geert Bourgeois (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wist natuurlijk dat het een probleem van persoonlijke prioriteiten was. Ik blijf alleen een beetje op mijn honger zitten. Ik moet constateren dat het college van procureurs-generaal daaromtrent nog steeds geen richtlijn uitgevaardigd heeft en dat het een en ander totnogtoe beperkt is gebleven tot lokale initiatieven.

Ik betreur ook dat er nu nog steeds geen cijfers zijn. Er werd een stap vooruit gezet. Het college van procureurs-generaal heeft een uniforme kwalificatie laten opstarten en laten registreren. Als ik het goed heb bestaat dat echter pas sinds februari 2003. Er zijn dus nog geen cijfers voor 2003. Ik hoop dat ik die cijfers binnenkort krijg. Meten is immers inderdaad weten. Als we cijfers hebben, kunnen analisten aan het werk gaan en kunnen we weten of uw aanvoelen dat dit probleem zich niet uitbreidt juist is. Ik hoop uiteraard dat u gelijk hebt.

Zelfs als het probleem op dit ogenblik van dezelfde omvang is als vroeger, mevrouw de minister, en er geen uitbreiding is, dan nog delen wij de mening dat het een zorgwekkend probleem is dat aangepakt moet worden.

Ik hoop dat er inderdaad een multidisciplinaire aanpak komt. Ik pleit voor samenwerking tussen de diverse departementen daaromtrent en ook met de Gemeenschappen. Er is een luik preventie en een luik repressie, die volwaardig moeten worden uitgebouwd. Ik denk dat een referentiepersoon binnen elk parket wellicht een nuttige stap zou kunnen zijn. Vooral pleit ik ervoor dat er heel snel geregistreerd wordt. Ik durf nog eens te herhalen wat ik vroeger al gevraagd heb, namelijk dat het college van procureurs-generaal wel degelijk een richtlijn zou opmaken om van deze vorm van geweld een prioriteit te maken.

Ik noteer dat er nog altijd geen uitsluitsel is of dat er geen tussentijdse rapporten zijn omtrent de pilootprojecten. Ik zal uw collega Arena daaromtrent ondervragen. Ik hoop dat ik van u de cijfers krijg die vervat zitten in mijn eerste vraag.

Ik blijf ook een beetje op mijn honger omtrent de voorstellen om te komen tot verdere oplossingen. U kent de voorstellen van mevrouw De Bethune en van een andere collega uit de Senaat volgens dewelke politie en parket direct moeten kunnen optreden en mensen uit het huis moeten kunnen zetten. Ik denk dat dit moet kunnen in extreme gevallen. Ik pleit echter in eerste instantie voor bemiddeling. Daar is speciale politie of althans een speciale opleiding voor nodig.

La ministre de l'Égalité des Chances, Mme Arena, poursuit le plan national d'action contre la violence à l'égard des femmes. Les projets pilotes seront évalués.

03.03 Geert Bourgeois (N-VA): Je regrette qu'aucune directive n'ait encore été transmise aux procureurs généraux, que les données enregistrées ne soient pas encore utilisables et qu'il n'existe aucun rapport intermédiaire sur les projets pilotes. Je suis très favorable à l'idée de désigner une personne de référence au sein de chaque parquet et d'assurer un bon enregistrement des données.

La ministre ne m'a pas donné de réponse sur les autres solutions éventuelles, telles que le système américain auquel j'ai fait référence.

Als er maatregelen van uithuiszetting moeten komen, is het beter om die onmiddellijk, zoals dat gebeurt in de Verenigde Staten, binnen de 24 uur aan een rechter voor te leggen, problem solving courts die kijken en verder begeleiden. Iemand uit het huis zetten zonder verdere omkadering, bemiddeling en begeleiding lost natuurlijk het probleem niet op en kan in bepaalde gevallen alleen van kwaad tot erger leiden. Laten we zeggen dat er hoop is dat er vooruitgang komt op dit terrein.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van mevrouw Hilde Claes aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de problematiek van de internering" (nr. 2114)

04 Question de Mme Hilde Claes à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la problématique de l'internement" (n° 2114)

04.01 Hilde Claes (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de afgelopen weken zijn er in de media verscheidene berichten verschenen inzake de internering. Uit de persartikels bleek telkens de ernst van de bijzondere problematiek. Een paar weken geleden verscheen het rapport van het Internationaal Observatorium voor het Gevangeniswezen (IOG). Vorig week las ik een artikel in een Vlaams tijdschrift over het verslag van de Koning Boudewijnstichting van 2003.

Mevrouw de minister, de situatie is zeer ernstig. Meer nog, in het verleden werd België reeds verscheidene malen door internationale organisaties op de vingers getikt. In 1998 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens België veroordeeld. In 2002 kreeg België een slecht rapport van het Europees Comité ter preventie van marteling en onmenselijke en vernederende straffen. In 2003 verscheen het rapport van de Koning Boudewijnstichting.

Mevrouw de minister, ik besef heel goed dat de problematiek niet nieuw is en een gevolg is van een wanbeleid dat jaren heeft aangesleept en tijdens meerdere legislaturen is gegroeid. Bovendien heeft de problematiek meerdere aspecten zoals een gebrek aan plaatsen en onvoldoende werkmiddelen.

Door het gebrek aan plaatsen ontstaat een overbevolking in de psychiatrische afdelingen, in gevangenis en gespecialiseerde instellingen. Indien ik de pers mag geloven, zouden vorig jaar in de gevangenis van Gent 117 geïnterneerden verbleven hebben terwijl er maar 17 bedden zijn. Gevolg daarvan is dat geïnterneerden noodgedwongen terecht komen in gewone gevangenis. Dit is, mijns inziens, écht niet geoorloofd omdat een veroordeelde delinquent geïnterneerd wordt omwille van zijn mentale ongezonde toestand en om hem uit de gevangenis te houden. Dat is bijzonder ernstig.

Het tweede aspect van de problematiek heeft betrekking op de werkmiddelen die echt onvoldoende zijn. Gevolg hiervan zijn bouwvallige infrastructuur, maar erger nog onvoldoende en inadequaat opgeleid personeel zodat de behandeling van geïnterneerden onaangepast is.

Mevrouw de minister, door deze elementen ontstaat een sneeuwbal effect, een situatie die als maar erger wordt. Het verheugt

04.01 Hilde Claes (sp.a-spirit): La façon dont la Belgique traite les personnes internées est honteuse. En 2003, la Fondation Roi Baudouin a publié un rapport dans lequel des experts étrangers ont dénoncé le système belge. En 1998, notre pays a d'ailleurs été condamné par la Cour européenne des droits de l'homme et en 2002, le Comité européen pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants a rendu un rapport particulièrement négatif en ce qui concerne la Belgique.

Compte tenu d'une politique calamiteuse menée des années durant par différents gouvernements, il y a une pénurie criante de places pour les internés et les établissements ne disposent pas de moyens de fonctionnement suffisants. La surpopulation au sein d'une infrastructure vétuste ainsi que le manque de personnel débouchent inévitablement sur un traitement inapproprié. Le danger pour la société ne cesse dès lors de croître avec le temps.

La ministre a déjà indiqué qu'elle souhaitait s'atteler au problème. L'accord de gouvernement prévoit en outre la transformation, à titre temporaire, de bâtiments militaires en établissements pénitentiaires pour les détenus présentant un risque limité sur le plan de la sécurité.

me dat u in het verleden reeds erkend hebt dat de situatie onhoudbaar is en dat u plannen hebt aangekondigd om deze problematiek te verhelpen. Bovendien werd terzake uitdrukkelijk een passage opgenomen in het regeerakkoord. Als tijdelijke oplossing zouden op korte termijn leegstaande militaire gebouwen worden omgebouwd tot instellingen bestemd voor gedetineerden zodat op het vlak van de veiligheid het risico kan worden verlaagd.

Ik wens u terzake een aantal vragen te stellen.

Ten eerste, hebt u reeds concrete initiatieven klaar om het plaatsgebrek voor geïnterneerden op te lossen? Hebt u – zoals in het regeerakkoord is opgenomen – reeds een militair gebouw aangewezen dat omgebouwd kan worden tot een instelling voor gedetineerden? Zo ja, binnen welke termijn zal dit gerealiseerd kunnen worden?

Zijn er volgens u voldoende financiële middelen voorhanden om de reeds bestaande psychiatrische inrichtingen meer werkmiddelen te verschaffen, zodat de problematiek van zowel de infrastructuur als van het personeelsbestand kan worden opgelost?

04.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Claes, twee sites werden bezocht teneinde een mogelijke bestemming vast te leggen voor de geïnterneerden.

Het directoraat-generaal Uitvoering van Straffen en Maatregelen zag in een site in Tervuren een mogelijkheid als opleidingscentrum voor het personeel van de strafinrichtingen.

Wat de site van Brasschaat betreft, hebben meerdere problemen die aan het licht kwamen tijdens het bezoek van 16 februari jongstleden, hetzelfde directoraat-generaal in overeenstemming met de ter plaatse aanwezige deskundige van de Regie der Gebouwen, ertoe gebracht te verzaken aan het gebruik van de site voor geïnterneerden. Men stelde onder meer vast dat alleen één deel van het terrein momenteel beschikbaar is, waardoor militaire activiteiten zouden worden behouden in de perimeter van het onthaalcentrum voor de geïnterneerden. Dat is niet de ideale situatie om een sereen therapeutisch klimaat te scheppen. Bovendien is het beschikbare gebouw gelegen tussen een schietstand zware artillerie en een helikopterbasis. Na de eerste vaststellingen blijkt bovendien dat om in overeenstemming te zijn met de sanitaire voorschriften voor het opvangen van dergelijke mensen, er zware renovatiekosten moeten worden gedaan.

Op korte termijn bieden de twee kazernes geen mogelijkheid tot ingebruikname. Zij voldoen ook niet als gebouw om als gevangenis te worden ingericht. Wij zoeken verder naar andere mogelijke pistes om aan de genomen opties van het regeerakkoord tegemoet te komen.

De gezondheidszorg in het algemeen en de internering in het bijzonder zullen een onderwerp zijn van de Ministerraad van 30 en 31 maart 2004.

Nous cherchons donc une solution d'ici là pour le choix du site, ce qui n'est pas évident, et pour les moyens financiers, pour répondre à la nécessité de construire un nouveau bâtiment et aussi pour la prise en

La ministre a-t-elle déjà pris des initiatives pour remédier au manque de place? Un bâtiment militaire a-t-il déjà été sélectionné? Dans la négative, quand un choix sera-t-il opéré? Les établissements existants bénéficieront-ils de moyens de fonctionnement supplémentaires?

04.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Un site a été visité à Tervuren, ainsi qu'un autre à Brasschaat. Un centre de formation pour le personnel des établissements pénitentiaires pourrait être établi à Tervuren. Le site de Brasschaat ne peut être utilisé qu'en partie. Les activités militaires n'y sont pas propices au climat thérapeutique. En outre, le bâtiment disponible se situe entre un stand de tir et une base pour hélicoptères. Les bâtiments sur les deux sites ne sont pas non plus adaptés pour être aménagés en prison.

Nous recherchons d'autres solutions pour respecter l'accord de gouvernement. Un conseil des ministres se tiendra les 30 et 31 mars concernant les soins de santé en général et l'internement en particulier.

We moeten een locatie kiezen en de nodige financiële middelen zien te vinden voor de oprichting van

charge des soins de santé en général dans les établissements pénitentiaires. Nous en avons parlé en commission. Je pense que nous sommes tous d'accord pour dire que la situation actuelle n'est pas satisfaisante. Nous travaillons avec nos collègues de la Santé et des Affaires sociales pour voir comment l'on pourrait changer structurellement le système et les responsabilités en la matière. Il est évident que ces décisions auront un impact financier considérable. Là aussi, pour les moyens financiers, c'est à l'ordre du jour du Conseil du 30 et du 31. Il faut donc encore un peu de temps pour les négociations avec mes collègues.

04.03 Hilde Claes (sp.a-spirit): Mevrouw de minister, ik dank u uiteraard voor uw antwoord. Ik hoop dat u begrijpt dat ik toch een beetje met gemengde gevoelens blijf zitten. Enerzijds, betreur ik dat de bezochte sites vandaag niet voldoen, maar goed, ik begrijp wel de redenen die u aanhaalt. Die lijken mij wel objectief. Toch moet ik het betreuren, want dat betekent dat u niet op zeer korte termijn door zult kunnen gaan. Anderzijds, stemt het mij wel gelukkig dat de materie het onderwerp zal uitmaken van de speciale Ministerraad van 30 en 31 maart. Ik durf vandaag dan ook een warm pleidooi houden opdat er daadwerkelijk iets wordt verholpen. Het gaat daar echt wel om een groep van zeer zwakke, onmondige, bijna uitgesloten mensen. Vandaar alleen al vind ik dat wij hun belangen volledig moeten behartigen.

Bovendien is er nog het aspect van de veiligheid van de maatschappij. Vroeg of laat komen die mensen opnieuw vrij. Daarom is het mijns inziens uitermate belangrijk dat zij de nodige aangepaste therapie, de nodige aangepaste medicatie en behandeling krijgen. Maar goed, ik kijk vol verwachting uit naar de maatregelen en beslissingen die zullen worden genomen op de bijzondere Ministerraad van 30 en 31 maart.

04.04 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, j'aimerais ajouter un mot.

Premièrement, je veux que ce soit en Flandre parce que c'est là que se pose davantage le problème pour les internés. En effet, du côté francophone, il existe déjà notamment l'établissement de défense sociale de Paifve. L'idéal serait d'avoir un établissement similaire en Flandre.

Deuxièmement, j'espérais Brasschaat. Comme je vous l'ai expliqué, et vous l'avez compris, c'est impossible. Nous essayons de trouver d'autres bâtiments militaires: les bâtiments qui seraient disponibles ne le seront pas avant cinq à six ans. C'est long et il faudra à ce moment commencer des travaux.

Nous poursuivons néanmoins nos recherches dans les bâtiments pénitentiaires.

Sinon, de toute façon, j'essaierai de prendre une décision de principe pour le choix d'une nouvelle construction ou de terrains où ériger un nouveau bâtiment. Cette décision de principe devrait être prise pour le 30 ou le 31.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

een nieuw gebouw en de betaling van de verzorging. We werken eraan met onze collega's van Volksgezondheid en Sociale Zaken. Op de Ministerraad van 30 en 31 maart zal worden beslist.

04.03 Hilde Claes (sp.a-spirit): Je continue à éprouver des sentiments mitigés. D'une part, je déplore que les sites visités ne donnent pas satisfaction, bien que je constate que la ministre avance des raisons objectives à l'appui de sa décision. D'autre part, je me félicite de la tenue d'un Conseil des ministres sur ce thème. Il s'agit somme toute de personnes très vulnérables et incapables dont nous devons défendre les intérêts. En outre, ces personnes retrouveront un jour la liberté. Une prise en charge adéquate est dès lors importante dans l'optique de la sécurité de la société.

04.04 Minister **Laurette Onkelinx**: Het probleem doet zich voor in Vlaanderen. In Wallonië is er het centrum van Paifve.

Ik had gehoopt dat Brasschaat in aanmerking kon komen, maar dat blijkt onmogelijk. De andere gebouwen zijn niet beschikbaar.

05 Vraag van de heer Miguel Chevalier aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het aantal wetsdokters" (nr. 2092)

05 Question de M. Miguel Chevalier à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le nombre des médecins légistes" (n° 2092)

05.01 Miguel Chevalier (VLD): Mevrouw de minister, ik zal zeer kort zijn, want ik zie dat er nog een aantal zeer belangrijke punten aan de agenda staat vandaag. Mijn vraag is ingegeven door een krantenbericht van vorige week over iemand die opgepakt is in verband met een moord en die tijdens de ondervraging door de mand gevallen is in verband met een moord die hij tien jaar voordien gepleegd had. Blijkbaar was die moord zo ingekaderd dat het op dat moment de perfecte moord was en men tien jaar terug niet de echte doodsoorzaak had gevonden van de vrouw die toen vermoord werd.

Welnu, in het kader daarvan zijn er twee autoriteiten aan het woord gekomen, namelijk professor Wim Van De Voorde van het interfacultair instituut voor forensische wetenschappen van de Leuvense universiteit die beweert dat er in ons land naar schatting 150 dodingen per jaar niet als moord of niet-natuurlijke dood zouden worden geduid en professor Piette, hoogleraar gerechtelijke geneeskunde, die aanvult met de vaststelling dat er eigenlijk nog te veel dodingen gebeuren die niet geduid worden en bijgevolg ook niet kunnen worden vervolgd, bij gebrek aan bewijzen of bij gebrek aan verdere stappen in de gerechtelijke praktijk.

Professor Piette zegt dat men eigenlijk met een serieus personeelstekort zit wat betreft het aantal artsen, wetsdokters, die eventuele verdachte overlijdens in ons land zouden kunnen onderzoeken. Zijn bewering, en ik zou die willen checken met mevrouw de minister, is dat er amper 30 voltijdse artsen zijn voor het ganse grondgebied van ons land.

Als we elke niet-natuurlijke dood zouden willen onderzoeken, zouden we dat aantal eigenlijk minstens moeten verdubbelen. Ik weet natuurlijk dat elke niet-natuurlijke dood onderzoeken ook betekent dat men een aantal taboes moet doorbreken inzake verwerking en rouwprocessen bij de familie.

Gegeven echter het feit dat er 150 niet ontdekt worden die blijkbaar toch meer zijn dan een natuurlijke dood zou ik mevrouw de minister willen vragen – ook rekening houdend met het feit dat deze job van wetsdokter helemaal niet aantrekkelijk is en geen levendige job is – of zij inderdaad het aantal gerechtelijke autopsieën kan bevestigen en of zij in deze plannen heeft om daar eventueel een mouw aan te passen?

Gezien de klacht dat er te weinig wetsdokters zijn denk ik dat er misschien wel meer wetsdokters nodig zijn in ons land. Het gaat niet alleen om de uitbreiding van het personeelsbestand maar ook – zoals ik daarnet vermeldde – om het feit dat het geen gewone beoefening van de artsenpraktijk is maar een beoefening die toch wel meestal kadert in een gerechtelijk onderzoek. Wetsdokter zijn is natuurlijk niet zo'n propere aangelegenheid. Heeft de minister ook plannen om het statuut te verbeteren en aantrekkelijker te maken?

05.01 Miguel Chevalier (VLD): Selon le professeur Van De Voorde de l'institut interfacultaire des sciences légales de la KUL, 150 homicides ne sont pas considérés comme tels en Belgique chaque année. M. Piette, professeur de médecine légale, déclare qu'il n'y a pas suffisamment de médecins légistes pour examiner les décès vraiment suspects. On dénombre à peine trente médecins à temps plein pour l'ensemble de la Belgique. Selon le professeur, il faut doubler ce nombre. Pour devenir médecin légiste, il faut suivre une formation de cinq ans. Etant donné que l'emploi est sous-payé et peu attrayant, l'intérêt est très restreint.

La ministre confirme-t-elle le nombre peu élevé d'autopsies judiciaires? A-t-elle des projets pour augmenter le nombre de médecins légistes et rendre le statut plus attrayant?

05.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Ik ben op de hoogte van de

05.02 **Laurette Onkelinx**,

ongerustheid van professor Van De Voorde omtrent het niet ontdekken van dodingen in België. Het cijfer dat hij desbetreffend naar voren schuift is een extrapolatie van een studie die in Duitsland werd gevoerd. In deze Duitse studie werden de gegevens van de verschillende overheden over 13.000 overlijdens naast elkaar gelegd.

Uiteindelijk kwam men tot de vaststelling dat 93 gevallen moesten worden herzien. 11 gevallen van doodslag konden zo worden gedetecteerd. Extrapolatie van die cijfers naar het Belgische cijfermateriaal inspireerde professor Wim Van de Voorde het cijfer van 150 te laten vallen. Het moet derhalve met de nodige omzichtigheid worden aangewend.

Het is juist dat in België gereserveerd wordt omgesprongen met de opdrachten tot autopsie. Dat behoort tot de bevoegdheid van de parketten en de onderzoeksrechters. Het komt telkens de onderzoekende magistraat toe te oordelen of de onderzoeksmaatregel noodzakelijk is. Alleen wanneer er een indicatie is dat het overlijden gewelddadig is, zullen de magistraten geneigd zijn die opdracht te geven. Wanneer volgens de gegevens van de bijgeroepen arts het overlijden natuurlijk is, worden de kosten vermindert.

Ik verwijs trouwens naar het antwoord van mijn voorganger op de schriftelijke vraag van 23 mei 2002 van de heer Eeman. Uit de toen gepresenteerde cijfers blijkt dat geen van de parketten weet had van een autopsie op grond waarvan een natuurlijk overlijden werd omgebogen in een onnatuurlijk overlijden. Ik meen dan ook dat de beperking van het aantal gevraagde autopsies niet het gevolg is van een te beperkt aantal wetsdokers maar veeleer van een bewuste politiek van de magistraten om onnodige kosten te vermijden. Immers, elke geneesheer kan door de onderzoekende magistraat gevorderd worden om als deskundige in een bepaalde zaak op te treden.

In tegenstelling tot wat u meent, is een specifieke opleiding terzake niet vereist. De opleidingen die terzake bestaan, worden geregeld door een ministerieel besluit uit 2002 van mijn collega van Volksgezondheid. Zij staan los van Justitie. Het is wel zo dat een reeks van geneesheren door Justitie wordt erkend wegens hun bijzondere kundigheid. Het enige gevolg daarvan is dat zij recht hebben op een hogere vergoeding wanneer van hun diensten gebruikgemaakt wordt. Concreet zijn er derhalve geen redenen om het aantal wetsdokers uit te breiden. De vergoeding van de werkende artsen maakt het voorwerp uit van een globale evaluatie van de vergoedingen die de deskundigen toekomen waarvan Justitie gebruikmaakt.

ministre: Le professeur Van De Voorde a extrapolé les données d'une étude allemande pour affirmer que chaque année, environ 150 homicides ne sont pas découverts en Belgique. Il convient évidemment d'utiliser ce chiffre avec prudence. En effet, en Belgique, les parquets et les juges d'instruction font preuve de modération en matière de demande d'autopsie. Lorsqu'un élément indique que la mort a été violente, et uniquement dans ce cas, les magistrats sont enclins à ordonner une autopsie. Lorsque le décès est naturel d'après le médecin qui a été appelé, aucune autopsie n'est ordonnée.

Il ressort de la réponse à une question écrite de M. Eeman du 23 mai 2002 qu'aucun parquet n'avait connaissance à l'époque de la moindre autopsie sur la base de laquelle une mort naturelle aurait finalement été qualifiée de mort non naturelle.

Le nombre restreint d'autopsies résulte donc d'une politique délibérée des magistrats, et non d'une pénurie de médecins légistes. Chaque médecin peut en effet être appelé par le tribunal pour intervenir en qualité d'expert. Aucune formation spécifique n'est requise.

Les formations existantes s'inscrivent dans le cadre d'un arrêté ministériel de 2002 du ministre de la Santé publique. Un certain nombre de médecins ont toutefois été agréés par la Justice en raison de leur expertise particulière. Ils bénéficient par conséquent d'une indemnité plus élevée lorsqu'ils travaillent pour la Justice. Cette indemnité fait actuellement l'objet d'une évaluation, au même titre que les autres indemnités octroyées aux experts judiciaires. En guise de conclusion, je dirai qu'aucune raison concrète ne justifie une augmentation du nombre de médecins légistes.

05.03 Miguel Chevalier (VLD): Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord en hoop dat u in de verdere toekomst rekening zult houden met de signalen die zowel professor Van De Voorde als professor Piot uitsturen. U zegt nu dat dertig volstaat voor het gehele grondgebied. Rekening houdend met de bijzondere omstandigheden waarin zulke dokters hun werk moeten doen, en de oppervlakte van het grondgebied waar ze moeten optreden, moet misschien toch wel worden aanbevolen om in de toekomst te werken aan een uitbreiding van het aantal wetsdokters.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van de heer Servais Verherstraeten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de toepassing van de VZW-wetgeving" (nr. 2110)

06 Question de M. Servais Verherstraeten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'application de la législation relative aux ASBL" (n° 2110)

06.01 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u weet dat in de vorige legislatuur nieuwe boekhoudkundige verplichtingen zijn opgelegd aan de VZW's, de kleine VZW's met een vereenvoudigde boekhouding en de grote VZW's, die de dubbele boekhouding dienen te voeren. Wat die grote VZW's betreft, was in een vrijstelling voorzien voor die VZW's die zijn onderworpen aan bijzondere regels inzake boekhouding die voortvloeien uit wetgeving of een openbare regelgeving met betrekking tot hun boekhouding en jaarrekening en die gelijkwaardig zijn aan de regels van de dubbele boekhouding, de wet van 1975.

Mevrouw de minister, ik lees in een verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 26 juni 2003 dat het de taak is van de bestuursorganen van de VZW om in voorkomend geval te beslissen of een VZW beroep zou kunnen doen op die vrijstelling of niet. Via het koninklijk besluit legt u dus de bal om te beoordelen of men een vrijstelling kan genieten in het kamp van de VZW zelf veeleer dan hieromtrent duidelijkheid te verschaffen als overheid. Terzake heb ik bij de bespreking van de wetgeving gepleit en tevergeefs gesmeekt om een beetje meer duidelijkheid daarover te geven en – bijvoorbeeld – een exemplatieve lijst te geven van VZW's die op die vrijstelling beroep zouden kunnen doen.

Vandaar komt dus de onzekerheid op het terrein, mevrouw de minister. Ik wil u, in het licht van meer rechtszekerheid, de vraag stellen of de regels waaraan de schoolbesturen in het gesubsidieerd onderwijs worden onderworpen, zowel in het Franstalig onderwijs als in het Nederlandstalig gesubsidieerd onderwijs, die als VZW functioneren – zo zijn er heel wat en ze zijn uiteraard onderworpen aan de boekhoudkundige regels die het departement Onderwijs hun oplegt – gelijkwaardig kunnen worden beschouwd in de zin van de VZW-wet.

Een tweede probleem dat zich voordoet, mevrouw de minister, is de telling van het personeel. Is de VZW een grote VZW dan wel een kleine VZW? Dat heeft, onder andere, met omzetcijfers te maken, maar het heeft ook met het aantal personeelsleden te maken, waarbij men met vijf voltijdse equivalenten werkt. In de wet werd een personeelslid gedefinieerd als werknemer, ingeschreven in het

05.03 Miguel Chevalier (VLD): J'espère qu'à l'avenir, on tiendra compte des signaux qui auront été envoyés. Il faudrait peut-être prévoir un plus grand nombre de médecins légistes, compte tenu des distances qu'ils doivent parcourir et des conditions dans lesquelles ils doivent travailler.

06.01 Servais Verherstraeten (CD&V): La loi sur les ASBL prévoit une dispense de l'utilisation du modèle imposé par la loi si l'ASBL est soumise à une réglementation spéciale en matière de comptabilité qui est au moins équivalente aux règles fixées dans la loi sur les ASBL. Dans le rapport de l'arrêté royal du 26 juin 2003, la ministre précise que c'est aux organes d'administration de l'association qu'il appartient d'en décider. Ainsi, les administrateurs se voient attribuer une responsabilité très lourde.

La ministre considère-t-elle comme équivalentes au sens de la loi sur les ASBL les règles auxquelles doivent satisfaire les écoles de l'enseignement subventionné qui fonctionnent comme ASBL et qui sont soumises aux règles du département de l'enseignement?

Quelle méthode doit-on utiliser pour le comptage du personnel? C'est important pour déterminer si l'ASBL entre en considération pour une comptabilité simplifiée. Seuls les membres du personnel qui sont effectivement rémunérés par l'asbl peuvent-ils être comptés?

personeelsregister overeenkomstig het koninklijk besluit nr. 5 van 23 oktober 1978.

Het probleem dat nu rijst, mevrouw de minister, is dat werkgevers ten gevolge van geautomatiseerde Dimona-aangiftes niet meer gehouden zijn zo'n personeelsregister bij te houden en de wetgeving in het licht van de administratieve vereenvoudiging eigenlijk niet meer actueel is. Ik heb voor u de vraag welk criterium nu moet worden gehanteerd voor die personeelsleden en voor het tellen van die personeelsleden om tot die vijf voltijdse equivalenten te komen. Moeten alleen die personeelsleden worden geteld die daadwerkelijk door de VZW worden betaald en wier loonlasten om die reden verschijnen in de boekhouding van de VZW of zijn er ook anderen?

06.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, volgens artikel 17, § 4, van de wet van 1921 zijn de verenigingen die zijn onderworpen aan bijzondere regels die voortvloeien uit een wetgeving of een overheidsreglementering betreffende het houden van de boekhouding vrijgesteld van de boekhoudkundige verplichtingen bedoeld in artikel 17, §§ 2 en 3, van voornoemde wet, voor zover zij tenminste gelijkwaardig zijn. De beoordeling van het begrip gelijkwaardigheid ressorteert onder de bevoegdheid van de raad van bestuur.

De wetgever heeft de aanvankelijke opties, die erin bestonden dat het aan de Koning werd overgelaten om de vaststellingscriteria voor het begrip gelijkwaardigheid te bepalen of om bij de wet de lijst toe te voegen van de bijzondere reglementeringen die gelijkwaardig zijn aan de verplichtingen van artikel 17, §§ 2 en 3, van de wet van 1921, niet aangehouden.

Het is dus duidelijk dat de wetgever de verantwoordelijkheid om het begrip gelijkwaardigheid vast te leggen aan de raad van bestuur heeft willen toevertrouwen.

In het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhouding van de grote VZW's is evenwel nader bepaald dat de Commissie voor Boekhoudkundige Normen aanwijzingen over de gelijkwaardigheid kan verstrekken. Bijgevolg kan een vereniging die bedoeld begrip van gelijkwaardigheid wenst te beoordelen een beroep doen op de aanwijzingen die haar kunnen worden verstrekt door de Commissie voor Boekhoudkundige Normen.

Het tweede probleem inzake de criteria die in aanmerking moeten worden genomen om het aantal door een VZW tewerkgestelde werknemers te bepalen, is mij bekend. Het is een technische aangelegenheid. Ik heb mijn administratie gevraagd mij meer gegevens te verstrekken. Zij onderzoekt de vraag thans samen met de Commissie voor Boekhoudkundige Normen.

06.03 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als wetgever hebben we ook de verantwoordelijkheid om duidelijkheid te verschaffen aan de rechtsonderhorige. Een VZW hoort zich ook te aligneren op de wetten die werden goedgekeurd, maar dan moeten ze ook duidelijk zijn. De overheid en u als minister die het koninklijk besluit heeft uitgevaardigd, verschaffen hier deze duidelijkheid niet.

06.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: En vertu de l'article 17, § 4, de la loi du 27 juin 1921, les associations soumises à des règles comptables particulières, sont dispensées des obligations comptables prévues à l'article 17, §§ 2 et 3, de cette loi, pour autant que les règles particulières soient au moins équivalentes. C'est le conseil d'administration qui juge de cette équivalence. Le législateur en a volontairement décidé ainsi.

Le rapport au Roi qui accompagne l'arrêté royal du 19 décembre 2003, lequel concerne la comptabilité des grandes ASBL, prévoit que la Commission des normes comptables peut donner des indications concernant cette équivalence. Une association désireuse d'évaluer cette notion peut donc faire appel à cette Commission. Un problème se pose par ailleurs concernant les critères permettant de déterminer le nombre de personnes occupées par une ASBL. Cette question technique est à l'étude au sein de mon administration et de la Commission des normes comptables.

06.03 **Servais Verherstraeten** (CD&V): La ministre doit clarifier les choses. L'arrêté royal ne le fait pas. Si un conseil d'administration décide que les règles sont bien équivalentes, cette décision est-elle acceptée ou subsiste-t-il un

Ik heb begrepen dat de bevoegdheden van de raden van bestuur niet discretionair zijn, tenzij u mij zegt dat, als de raad van bestuur beslist dat ze gelijkwaardig zijn, het zo ook is en dat u het dan ook zo aanvaardt. Als zulke VZW-onderwijsinstellingen beslissen dat ze gelijkwaardig zijn door de boekhoudkundige wetgeving die hen wordt opgelegd door de regionale onderwijsdepartementen, mag ik uit uw antwoord dan afleiden dat dit wordt aanvaard, of kan er vanuit de overheid nog discussie over rijzen? In dat geval blijft immers de rechtsonzekerheid bestaan.

Ik pleit er veeleer voor dat u de rechtsonzekerheid wegneemt en een adviserende bevoegdheid geeft. Ik meen immers ook dat de Commissie voor Boekhoudkundige Normen niet discretionair zou kunnen optreden en een oordeel vellen, te meer daar er in deze Commissie partijdigheid zou kunnen optreden om zo boekhoudkundige verplichtingen op te leggen die niet in de bedoeling van de wetgever lagen.

06.04 **Laurette Onkelinx**, ministre: Je crois que nous en avons déjà discuté auparavant. Très clairement, c'est le conseil d'administration qui décide si oui ou non l'ASBL utilise déjà une comptabilité équivalente. Si elle a des difficultés pour prendre cette décision, c'est un expert-comptable qui peut l'aider. Mais le rapport au Roi, pour ce qui concerne l'arrêté royal de décembre 2003, dit clairement que c'est la commission des normes comptables qui peut être interrogée à ce sujet. Sinon, au cas par cas, c'est finalement le ministère de la Justice qui va devoir trancher. Je le répète, c'est clairement indiqué dans le rapport au Roi. On peut toujours changer, mais je parle ici de l'environnement juridique actuel: ce n'est pas le ministère, c'est le conseil d'administration, avec un recours possible à la commission des normes comptables.

J'ajoute que j'ai été interrogée par une ASBL flamande active dans le milieu de l'enseignement. Je lui ai répondu pour lui rappeler les règles que je viens de vous exposer. Toute la difficulté est de connaître le nombre de travailleurs équivalents temps-plein, c'est le deuxième critère. Les enseignants ne sont pas véritablement du personnel mais le fait de savoir si ces enseignants doivent être considérés comme des travailleurs au sens de la loi, et donc intervenir dans le quota de 5 travailleurs, c'est une question complexe au sujet de laquelle nous sommes en discussion à la commission des normes comptables.

Nous travaillons pour essayer d'apporter une réponse et une sécurité juridique. Je comprends bien que, pour le moment, il y ait des attentes par rapport à cette sécurité juridique.

06.05 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mevrouw de minister, wat het tweede onderdeel betreft, verwacht ik dat die rechtsonzekerheid snel wordt weggenomen. Mogelijkerwijze, als u wellicht toch aanpassingen zal doen waarvan ik vermoed dat het via een programmawet gebeurt, wil ik toch ook suggereren om in het achterhoofd te houden om het KB wat betreft de uitvoering op de boekhoudkundige praktijken, uit te breiden en de vzw's wat meer rechtszekerheid te bieden. In bepaalde sectoren, zoals gezondheid en onderwijs, moeten de vzw's in de diverse gemeenschappen meer rechtszekerheid krijgen.

risque? Même la Commission des normes comptables ne peut intervenir de manière discrétionnaire.

06.04 **Minister Laurette Onkelinx**: De raad van bestuur moet beslissen of de vzw al een gelijkwaardige boekhouding bijhoudt. Daarvoor kan hij door een accountant worden bijgestaan. Het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 19 december 2003 bepaalt dat de Commissie voor de Boekhoudkundige Normen aanwijzingen kan geven over die gelijkwaardigheid.

Het probleem zit in de bepaling van het aantal voltijdse werknemers. Kunnen leerkrachten als voltijdse werknemers worden beschouwd? Wij zoeken een antwoord op die vraag zodat we de rechtszekerheid kunnen vrijwaren.

06.05 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Quant à la seconde partie de ma question, j'espère que l'insécurité juridique sera rapidement levée. Je suppose que ce problème sera réglé par le biais d'une loi-programme. L'arrêté royal relatif aux pratiques comptables devrait être élargi afin d'offrir aux ASBL une sécurité juridique renforcée.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van de heer Servais Verherstraeten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de projecten rond herstelgericht groepsoverleg" (nr. 2132)

07 Question de M. Servais Verherstraeten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "les projets relatifs à la concertation de groupe axée sur la réparation" (n° 2132)

07.01 Servais Verherstraeten (CD&V): Mevrouw de minister, in uw nota met betrekking tot de hervorming van de wet op de jeugdbescherming vermeldt u dat de organisatie van herstelbemiddeling een nieuwe bevoegdheid kan worden voor de parketten en als nieuwe maatregel kan worden opgelegd door de jeugdrechter. Omtrent die herstelbemiddeling loopt een aantal projecten in Vlaanderen bij 5 Vlaamse jeugdparquetten.

Mevrouw de minister, kunt u meer duidelijkheid scheppen inzake het herstelgericht groepsoverleg? Welke minderjarigen komen daarvoor in aanmerking? Welke niet? Bent u van plan het herstelgericht groepsoverleg, de herstelbemiddeling, het Hergo-project in te schrijven in de wetstekst betreffende de hervorming van het jeugdbeschermingsrecht?

Wat is de budgettaire weerslag voor de Gemeenschappen inzake de 5 proefprojecten? Zijn er tegenhangers in de Franstalige Gemeenschap? Zo ja, hoeveel?

Wat is de timing inzake het wetsontwerp met betrekking tot de jeugdbescherming? Een tijdje geleden hebt u in de commissie verklaard terzake overleg te zullen plegen met de sector en de Gemeenschappen. Heeft dat overleg reeds plaatsgevonden?

In het Vlaams Parlement werd een voorstel van decreet ingediend met betrekking tot integrale jeugdhulpverlening. Werd terzake met u overleg gepleegd? Zo ja, wanneer? Zo neen, komt er overleg? Wat is de timing?

07.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer Verherstraeten, wat uw eerste vraag betreft, kan ik meedelen dat de proefprojecten kaderen binnen wetenschappelijk onderzoek dat werd uitgevoerd aan de KUL door professor Lode Walgrave en mevrouw Inge Vanfraechem. Het onderzoek vond plaats tussen november 2000 en oktober 2003. De resultaten van het onderzoek werden op 8 maart voorgesteld tijdens een studiedag georganiseerd door de diensten van Vlaams minister Byttebier. De proefprojecten lopen bij het jeugdparquet van Leuven, Brussel, Hasselt, Antwerpen en Tongeren.

Wat uw tweede vraag betreft, kan ik meedelen dat de proefprojecten beperkt werden tot minderjarigen die ernstige delicten of meermaals lichtere delicten hebben gepleegd. Het begrip "ernstig delict" werd niet nader omschreven maar heeft onder meer betrekking op gewapende

07.01 Servais Verherstraeten (CD&V): La note de la ministre concernant la réforme de la loi relative à la protection de la jeunesse mentionne l'organisation de la médiation en réparation en tant que nouvelle compétence du procureur du Roi ou en tant que nouvelle mesure pouvant être prise par le juge de la jeunesse.

La ministre pourrait-elle fournir davantage de précisions concernant les projets pilotes qui sont déjà en cours dans cinq parquets flamands de la jeunesse? Quels sont les mineurs entrant en ligne de compte? Le projet relatif à la "family group conference" ("herstelgericht groepsoverleg" ou "hergo") sera-t-il effectivement inscrit dans ce texte de loi? Quelle incidence budgétaire les cinq projets hergo ont-ils pour les Communautés? Ce projet existe-t-il également en Communauté française? Quel est le calendrier du projet de loi? Une concertation a-t-elle eu lieu à ce sujet avec les Communautés? Y a-t-il eu une concertation avec la Justice concernant la proposition flamande de décret relatif à l'aide intégrale à la jeunesse?

07.02 Laurette Onkelinx, ministre: Les projets pilotes s'inscrivent dans le cadre d'une étude scientifique de la KULeuven, dont les résultats ont été présentés le 8 mars 2004 par les services de la ministre flamande Byttebier. Les projets pilotes sont en cours aux parquets de la jeunesse de Louvain, Bruxelles, Anvers, Hasselt et Tongres.

Le projet pilote se limite aux mineurs qui ont commis des délits

overvallen en handtasdiefstallen. Een bijkomende voorwaarde is dat de jongere zijn aandeel in de feiten niet ontkent. Voorwaarde voor het wetslagen is dat hij of zij de feiten niet minimaliseert en dat de ouders willen meewerken.

Op uw derde vraag kan ik antwoorden dat zowel de herstelbemiddeling als herstelgericht groepsoverleg zullen worden ingeschreven in het wetsontwerp.

Voor de budgettaire weerslag voor de Vlaamse Gemeenschap – voorwerp van uw vierde vraag – verwijs ik graag naar mijn collega, minister Byttebier. Haar diensten zijn exclusief bevoegd voor de organisatie van de Hergo. Mijn bevoegdheid beperkt zich ertoe de Hergo een wettelijke grondslag en definitie te verlenen.

Wat uw vijfde vraag betreft: nee, in de Franse Gemeenschap bestaat vooralsnog geen gelijkaardig project.

Op uw zesde vraag kan ik antwoorden dat het voorontwerp van wet in de loop van de maand april aan de Ministerraad zal worden voorgelegd. Vervolgens zal ik overgaan tot overleg met de Gemeenschappen. Na afronding van dat overleg zal het definitieve voorontwerp van wet in de Kamer worden neergelegd.

Wat uw zevende vraag betreft, vindt het overleg met de Gemeenschappen pas plaats zoals aangegeven in de kadernota na voorlegging van het voorontwerp van wet aan de Ministerraad. Het overleg zal voor einde april worden opgestart.

Tot slot kom ik bij het antwoord op uw achtste vraag. De indiener van het Vlaamse voorstel van decreet "integrale jeugdhulpverlening" heeft geen overleg met mij gepleegd.

07.03 Servais Verherstraeten (CD&V): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat het laatste punt betreft, lijkt het mij toch aangewezen dat er hierover ook vooroverleg zou zijn, gelet op de bevoegdheden die mekaar raken.

Ook wat betreft de budgettaire weerslag, mevrouw de minister, met de respectievelijke Gemeenschappen denk ik dat het relevant is dat u overleg hierover pleegt. Ik denk dat een wettelijk kader goed is. U kadert het juist door te zeggen dat u als federaal minister van Justitie de juridische grondslag legt. Dan is het ook noodzakelijk dat daaraan uitvoering kan worden gegeven. Ik denk dat wij erg geloven in herstelbemiddeling en groepsgericht overleg, maar dat kost geld: dat kost man- en vrouwschappen en bijgevolg geld. Ik denk toch dat hierover vooraf overleg moet gepleegd en middelen vrijgemaakt moeten worden. Eens als het kader geschapen is en er een verwachtingspatroon is in de sector, moet dit ook concreet ingevuld worden. Anders zou dit, denk ik, schade aanrichten aan uw wetsontwerp en uw wetgeving terzake.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Question de Mme Zoé Genot à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la légalité de la circulaire sur les mariages homosexuels binationaux" (n° 2127)

08 Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de

graves ou plusieurs délits mineurs. Le jeune ne peut nier sa participation aux faits. Pour que l'issue soit fructueuse, le jeune ne peut minimiser les faits et les parents doivent être disposés à collaborer.

Tant la médiation en réparation que l'hergo seront inscrits dans le projet de loi. Les services de la ministre Byttebier sont compétents pour l'organisation de l'hergo. Ma compétence se limite à conférer une base et une définition légales à l'hergo. Aucun projet similaire n'existe actuellement en Communauté française.

L'avant-projet de loi sera soumis au Conseil des ministres dans le courant du mois d'avril. J'entamerai ensuite une concertation avec les Communautés avant la fin du mois d'avril, après quoi le projet de loi définitif sera déposé à la Chambre. L'auteur de la proposition flamande de décret relatif à l'aide intégrale à la jeunesse ne s'est pas concerté avec moi.

07.03 Servais Verherstraeten (CD&V): Compte tenu de la proximité des compétences et de l'incidence budgétaire, une concertation avec les Communautés respectives s'impose. La médiation en réparation et la "family group conference" sont des actions onéreuses. Des moyens doivent être dégagés. Une fois que le cadre sera créé et que le secteur aura défini ses attentes, il conviendra de prendre des mesures concrètes.

wettelijkheid van de omzendbrief betreffende het homohuwelijk tussen personen van verschillende nationaliteit" (nr. 2127)

08.01 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, madame la ministre, nous avons ouvert le mariage aux couples de même sexe en 2003. Il s'agissait d'une belle avancée égalitaire mais qui ne concernait – vu la vision restrictive de la circulaire Verwilghen – que les Belges et les Hollandais. Certains juristes préconisaient un élargissement de la circulaire à tous les ressortissants de pays ayant instauré des contrats de couples assimilables au mariage. D'autres juristes, au nom du principe de l'ordre public, préconisaient une abolition de l'inégalité entre nationalités. Mais tous étaient d'accord pour dire qu'une adaptation du droit international privé permettrait de résoudre durablement cette problématique. C'est la raison pour laquelle nous avons déposé un amendement dans ce sens au Sénat où un nouveau Code de droit international privé est discuté.

Mme la ministre a pris une circulaire en janvier 2004. Force est de constater que sur le terrain, la situation est confuse. En tout cas, c'est le cas de la Région bruxelloise. Par exemple, j'ai ici une lettre envoyée par un officier d'état civil à un candidat au mariage, Belge, mais ne résidant pas en Belgique. Je vous la lis: "J'ai pris la décision de ne pas appliquer la circulaire de Mme Onkelinx. Conformément à l'avis émis par M. le procureur du Roi de Bruxelles, je considère que cette circulaire ne peut recevoir d'application, vu qu'elle contrevient à l'article 3, §3 du Code civil qui veut qu'en matière d'état des personnes, chaque partie observe sa loi nationale". Par ailleurs, un bourgmestre bruxellois a demandé une étude à un cabinet d'avocats, en l'occurrence le cabinet de MM. Lallemand et Legros. L'analyse juridique rendue par ce cabinet d'avocats propose au bourgmestre – pour assurer sa sécurité juridique et se prémunir contre un éventuel recours en responsabilité – d'introduire un recours auprès du Conseil d'Etat contre la circulaire litigieuse. Etant donné que cette circulaire contient de nouvelles règles de droit, ce cabinet d'avocats s'interroge sur la sécurité juridique.

On le voit, la situation est contrastée. Certains collèges des bourgmestre et échevins prennent leurs responsabilités politiques malgré l'insécurité juridique, acceptent ces mariages et avancent dans le dossier. Mais on constate que les citoyens sont très inégaux et sont obligés de se démener pour pouvoir se marier. Cette situation sur le terrain est loin d'être idéale!

Madame la ministre, que comptez-vous faire pour essayer d'assurer une plus grande sécurité juridique et pour que tous les citoyens – même les moins débrouillards – puissent, sans devoir frapper à 18 portes, se marier dans de bonnes conditions et selon les mêmes règles?

08.02 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, madame Genot, je n'ai pas reçu d'information officielle m'avisant d'une quelconque décision de refus de célébrer un mariage de la part d'un officier de l'état civil.

Il est vrai que quelques demandes d'éclaircissement m'ont été adressées à propos de l'application de la circulaire. Chaque fois, j'ai apporté les réponses qui s'imposaient aux fonctionnaires demandeurs. D'ici peu, et j'y reviendrai, la situation pourra se clarifier.

08.01 Zoé Genot (ECOLO): Dat homoseksuelen met een verschillende nationaliteit nu mogen trouwen, is een grote vooruitgang. Feitelijk konden alleen Belgen en Nederlanders van deze maatregel gebruik maken. Een aanpassing van het internationaal privaatrecht was dus nodig.

In januari 2004 stuurde de minister een omzendbrief. Sindsdien loopt alles niet meer zo gesmeerd in de praktijk. Sommige ambtenaren van de burgerlijke stand weigeren de omzendbrief toe te passen, omdat hij volgens de procureur des Konings van Brussel in strijd zou zijn met artikel 3, derde lid van het Burgerlijk Wetboek. Een advocatenkantoor heeft de burgemeesters zelfs voorgesteld tegen die omzendbrief, die een nieuwe rechtsregel zou bevatten, beroep in te stellen bij de Raad van State.

Kortom: sommige gemeenten passen de omzendbrief toe, andere willen dat niet doen. Eenieder is dus niet gelijk voor de regelgeving. Wat denkt u te ondernemen om het voor buitenlanders die conform de wet van 13 februari 2003 willen trouwen, mogelijk te maken met absolute rechtszekerheid in het huwelijksbootje te stappen.

08.02 Minister Laurette Onkelinx: Ik ben er niet van op de hoogte gebracht dat een ambtenaar van de burgerlijke stand zou geweigerd hebben een huwelijk te sluiten. Men heeft me meerdere malen gevraagd de toepassing van de omzendbrief nader te preciseren. Ik heb dan

La circulaire du 23 janvier dernier est claire: elle ne modifie pas la règle de rattachement au sens du droit international privé qui détermine que la loi nationale de l'intéressé s'applique aux conditions de fond du mariage. La circulaire ne fait que tenir compte de la loi du 23 février 2003, qui ouvre le mariage à des personnes de même sexe, et de la loi du 25 février 2003, visant à lutter contre la discrimination qui inclut, dans ses dispositions, la répression d'actes discriminatoires fondés sur l'orientation sexuelle des personnes.

Ainsi, le mariage entre personnes de même sexe est aujourd'hui profondément ancré dans notre arsenal législatif et fait partie des règles relatives au mariage qui, pour reprendre vos termes, relèvent d'évidence de notre politique législative, jugée essentielle. Dès lors, il y a lieu de tenir compte de l'évolution de la notion d'ordre public en la matière. L'exception d'ordre public est une notion évolutive, comme nous l'avons vécu antérieurement avec le divorce.

La loi, confirmée par la circulaire, explique que l'exception d'ordre public s'applique dès que la situation démontre un lien de proximité avec la Belgique. La loi étrangère n'est donc écartée que si une des personnes de même sexe a la nationalité belge ou réside habituellement en Belgique.

De plus, vous n'ignorez pas qu'une proposition de loi portant codification du droit international privé est actuellement à l'examen de la commission de la Justice du Sénat et que, dans ce cadre, j'ai effectivement introduit un projet d'amendement à l'article 46 qui confirme la règle existante. Enfin, je signale que le Code de droit international privé sera soumis au vote, demain, en commission de la Justice du Sénat.

telkens de nodige toelichtingen gegeven.

De omzendbrief van 23 januari brengt geen wijziging aan de nationale regel betreffende het aanknopingspunt die in het internationaal privaatrecht geldt. Volgens die regel is de nationale wetgeving van de betrokkene van toepassing op de grondvoorwaarden van het huwelijk. De omzendbrief is dus niet meer dan een uitvoering van de wetten van 23 en 25 februari 2003.

Het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht is heden ten dage in ons wetgevend arsenaal verankerd. Men moet rekening houden met de evolutie van het begrip openbare orde. Volgens de wet nu is de exceptie van openbare orde van toepassing van zodra uit de situatie blijkt dat er een band is met België. De buitenlandse wetgeving is dus van toepassing tenzij een van de personen van hetzelfde geslacht de Belgische nationaliteit heeft of zijn normale verblijfplaats in België heeft.

Voorts buigt de commissie voor de Justitie van de Senaat zich momenteel over een wetsvoorstel houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht. Ik heb een ontwerp van amendement ingediend op zijn artikel 46 dat de bestaande regel bevestigt. De commissie zal morgen over dit voorstel stemmen.

08.03 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, j'espère que cette réponse pourra être un élément supplémentaire pour les citoyens confrontés à des officiers de l'état civil peu enthousiastes en la matière. Toutefois, je regrette la pagaille actuelle et, en particulier, l'avis du procureur du Roi de Bruxelles qui a clairement semé la confusion. En conséquence, je crains que seules les personnes les plus fortes, les mieux informées ou les mieux outillées fassent valoir leurs droits alors que les personnes plus vulnérables repartent déçues et totalement désabusées.

08.03 Zoé Genot (ECOLO): Ik hoop dat de burgers die het slachtoffer zijn van de slechte wil van de ambtenaren van de burgerlijke stand iets aan dit antwoord zullen hebben. Ik betreur dat de procureur des Konings van Brussel er een zootje van gemaakt heeft.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de rol en de middelen van de Staatsveiligheid in de strijd tegen het terrorisme" (nr. 2134)

09 Question de M. Geert Bourgeois à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le rôle et les moyens de la Sûreté de l'Etat dans la lutte contre le terrorisme" (n° 2134)

09.01 Geert Bourgeois (N-VA): Mevrouw de minister, ik denk dat het meer dan wenselijk is dat in het Parlement een aantal vragen wordt gesteld over deze problematiek. Ik denk dat niemand er op dit ogenblik nog aan twijfelt dat de blinde, bloedige aanslag in Madrid, die zoveel onschuldigen getroffen heeft, het werk is van Al-Qaeda of van aanverwante terroristische islamitische organisaties. We weten dat de toenmalige premier Aznar en de Partido Popular heel lang geprobeerd hebben vol te houden dat dit het werk was van de ETA. Ondertussen is het echter heel duidelijk dat er een internationaal probleem is, dat het hier gaat om internationaal islamitisch terrorisme. Er is natuurlijk een heel groot verschil voor andere Europese landen. Laat ons zeggen dat de ETA een probleem is van Spanje en bij uitbreiding van Frankrijk, maar dat een aanslag van Al-Qaeda een Europees probleem is en dus ook ons raakt.

Ik geloof dat iedereen het erover eens is dat Al-Qaeda nu vaste voet aan de grond heeft in Europa. We hebben dat op een reportage van de BBC kunnen zien. Ik weet niet of u ze gezien hebt, mevrouw de minister. Ze is angstwekkend en toont aan dat het gaat om internationaal terrorisme. Ik weet niet of u de reportage gezien hebt over de geplande aanslag op de kerstmarkt in Straatsburg waarvoor terroristen uit diverse Europese landen samenkwamen in Frankfurt, met een goed voorbereide organisatie, om uiteindelijk een aanslag te plegen in Frankrijk, in Straatsburg. Ik denk dat we daar stil moeten bij staan en dat we moeten kijken welke maatregelen er genomen kunnen worden.

Ik heb natuurlijk zoals iedereen onmiddellijk de reactie van de premier gehoord die zei dat we moeten gaan naar een Europese inlichtingendienst. Ik heb echter gemerkt, mevrouw de minister, dat er in andere Europese landen al regeringsraden, ministerraden en veiligheidsraden bijeen geweest zijn en dat daar maatregelen genomen zijn – voor zover dat mogelijk is – met betrekking tot de bescherming van het openbaar vervoer, dat bijzonder kwetsbaar is en met betrekking tot de bescherming van stations en dergelijke meer. Tenzij ik mij vergis is er in ons land tot nu toe niets meer gebeurd dan een bijzondere bescherming van Spaanse doelwitten, wat natuurlijk in het licht van een aanslag van Al-Qaeda totaal onvoldoende is. Ik zie ook een heel grote openheid in andere landen daaromtrent. Andere landen communiceren zeer open over de maatregelen die zij nemen en over de doelwitten die zij wensen te beschermen. Ik heb daaromtrent, behoudens vergissing van mij, nog niets gehoord. Toch is ons land, met de zetel van de NAVO en de Europese Unie, een land met een heel groot logistiek centrum, een land dat bijzonder kwetsbaar is. Ik verneem dus dat de premier pleit voor een Europese inlichtingendienst. Ik zou zeggen allemaal goed en wel maar wat gebeurt er hier in dit land? Er wordt een Europese paraplu opengetrokken en de vraag is of er daarmee meer gerealiseerd wordt dan wat nu reeds gebeurt.

Een eerste vraag die ik wens te stellen, mevrouw de minister - in het licht van vorige vragen over de Veiligheid van de Staat, de onderbezetting van die dienst en het gebrek aan middelen ervan -

09.01 Geert Bourgeois (N-VA): Il est de plus en plus manifeste que les attentats de Madrid sont l'œuvre d'Al-Qaida. Ce type de terrorisme constitue un problème européen et c'est probablement pour cette raison que le premier ministre, M. Verhofstadt, plaide en faveur d'un service de renseignements européen. Mais entre-temps, qu'en est-il concrètement dans notre pays? Le gouvernement a-t-il jamais consacré, comme les autres Etats européens, une réunion spéciale ou un conseil de sécurité à la question du terrorisme? Prend-il des mesures de protection des transports publics ou d'autres cibles potentielles, telles que les institutions de l'Otan et de l'Union européenne? Notre Sûreté de l'Etat dispose-t-elle bien des ressources financières et humaines nécessaires pour faire face au terrorisme islamiste? Par exemple, un nombre suffisant d'agents parle-t-il l'arabe? Notre service soutient-il la comparaison avec ceux de nos pays voisins? Des moyens supplémentaires sont-ils nécessaires en sus du budget?

Comment la ministre conçoit-elle la création d'un centre de renseignement européen? Les missions d'un tel centre dépasseront-elles le stade de la coordination et de l'échange de données? Un tel centre s'inscrit-il dans la "taskforce" créée au sein d'Europol au lendemain des attaques du 11 septembre? La proposition du premier ministre a-t-elle une quelconque chance d'aboutir? Comment se déroule actuellement la coopération internationale? Est-il exact que les grands pays sont réticents à transmettre des données aux services de renseignement belges?

gaat over de bezetting van het kader van Veiligheid van de Staat. Is dat kader nu volzet? Is er nu een voldoende aantal personeelsleden dat Arabisch spreekt, de Arabische taal beheerst en dus ingezet kan worden tegen deze bijzonder grote dreiging van islamitische terreur?

Ten tweede, kunt u een vergelijking geven van het budget en het aantal personeelsleden van onze dienst voor staatsveiligheid met die van de omliggende landen, natuurlijk gerelateerd aan het inwonersaantal. Wat zijn de cijfers per 100.000 inwoners voor Nederland, Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië? Ik denk dat het nuttig is in deze te beschikken over vergelijkende cijfers om een oordeel te kunnen vellen over de inspanningen die hier geleverd worden, met andere woorden: of die vergelijkbaar zijn met de inspanningen die op Europees niveau geleverd worden.

Ten derde, hebt u bijkomende budgettaire middelen nodig voor de versterking van de dienst Veiligheid van de Staat en de operationele werking ervan? Of volstaan de bedragen die nu begroot zijn?

Ten vierde, hoe ziet u – want u gaat ook naar de Top van ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie – de oprichting van een Europees inlichtingencentrum? Binnen Europol is na 11 september 2001 reeds een task force opgericht, met alle inlichtingen- en politiediensten van de Unie. Ziet u een bijkomende inlichtingendienst, bovenop die task force binnen Europol? Ziet u een soort samenwerkingsverband, een intergouvernementele samenwerking? Ziet u coördinatie en samenwerking, uitwisseling van gegevens? Of beoogt u meer? Beoogt u werkelijk een Europese inlichtingendienst die boven de andere inlichtingendiensten staat? Hebt u er zicht op hoe uw Europese collega's staan tegenover het voorstel van eerste minister Verhofstadt? En tot slot, hoe verloopt de internationale samenwerking nu, mevrouw de minister? Klopt het dat er vooral bij de grote landen terughoudendheid is om gegevens uit te wisselen? Klopt het dat die terughoudendheid in het bijzonder geldt tegenover de Belgische Veiligheid van de Staat?

09.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer Bourgeois, in antwoord op uw verschillende vragen moet ik u er in eerste instantie op wijzen dat een aantal elementen niet in een openbare vergadering kan worden behandeld gezien het geclassificeerde karakter ervan.

Ten eerste, ten gevolge van de Copernicus-hervorming bestaan er geen kaders meer, maar wordt er gewerkt met personeelsenveloppen. De enveloppe voor 2004 laat de dienst Veiligheid van de Staat toe aanwervingen te doen op het niveau van de binnen- en buitendiensten, waardoor het theoretisch kader uit 1999 voor het eerst volledig zal ingevuld zijn. Tevens wordt thans in een eerste uitbreiding voorzien, teneinde te kunnen voldoen aan de gevolgen van de opdrachten van de Veiligheid van de Staat ingevolge de uitbreiding van de Europese Unie. 2004 is een jaar waarin ook getracht wordt om de behoeften en noden objectief te meten, teneinde het toekomstige personeelsbeleid verder te onderbouwen.

Ten tweede, het is onmogelijk om in zo'n korte tijdsspanne een vergelijkende studie voor te leggen voor de door u gevraagde landen. De vergelijking tussen de verschillende diensten is ook moeilijk gezien hun opdrachten verschillend zijn. Voorts is het niet eenvoudig om die informatie te verzamelen aangezien de staten veeleer geneigd zijn om

09.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: La commission comprendra que je ne puis pas répondre à toutes ces questions en séance publique.

L'enveloppe budgétaire de 2004 pour le personnel permet à la Sûreté de l'Etat de procéder à des recrutements de telle sorte que, pour la première fois, le cadre théorique 1999 sera complété. D'autre part, le dernier conclave budgétaire permet de réaliser une extension de cadre dans l'optique de l'adhésion de dix nouveaux Etats membres. A l'avenir, la politique suivie en matière de personnel sera sous-tendue par un mesurage objectif des besoins.

Etablir une comparaison entre nos

discretie in acht te nemen betreffende de middelen die ze ter beschikking stellen van hun inlichtingendiensten.

Het budget van de Veiligheid van de Staat bedraagt momenteel 27 miljoen euro. Tijdens het laatste begrotingsconclaaf bekwamen wij een verhoging van 900.000 euro om het kader in te vullen en 335.000 euro voor de werkingskosten. Tijdens de volgende begrotingscontrole zal ik bijkomende kredieten vragen voor de werkingskosten evenals voor de ontwikkeling van de informaticatools van de Veiligheid van de Staat.

Ten derde, ik wil er u op wijzen dat tijdens de bijzondere Ministerraad van 20 september 2001 door het Belgische voorzitterschap de eerste aanzet werd gegeven tot de creatie van een EuroIntel. Deze gedachte werd niet meer verlaten en werd tijdens de technische vergaderingen continu verdedigd door de Veiligheid van de Staat. De gedachte krijgt meer en meer ingang. Er blijft echter een zekere aarzeling bestaan bij bepaalde landen. Dit neemt echter niet weg dat het idee in het kader van de door u aangehaalde omstandigheden opnieuw ter tafel werd gelegd.

Toen in 2001 een analysecel werd opgericht binnen Europol heeft de Veiligheid van de Staat een hogere officier afgevaardigd. Dat dit initiatief geen succes werd was te verklaren door het feit dat Europol niet het meest geschikte orgaan is om te dienen als platform voor een analyse van de inlichtingen komende van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die niet per definitie van politionele aard zijn. Het betreft een zeer specifieke opdracht die een eigen platform vereist.

Hoewel de doorstroming van de analyses van de inlichtingengemeenschap naar de Europese politieke en administratieve instellingen formeel moet worden gestructureerd, wil dit niet zeggen dat er geen samenwerking bestaat binnen de internationale inlichtingengemeenschap. De veiligheidsdiensten hebben onmiddellijk na 11 september 2001 een Counter Terrorist Group opgericht die operationele informatie met betrekking tot het terrorisme op een gestroomlijnde wijze uitwisselt en die minstens drie maal per jaar een gemeenschappelijk analysedocument opstelt. Dit wordt ter beschikking gesteld van de Europese Unie en van de ministers.

Daarnaast zijn er bilaterale en multilaterale uitwisselingen en gemeenschappelijke operaties die het terrorisme moeten blootleggen en een interventie van politie en gerecht mogelijk moeten maken. De Veiligheid van de Staat werkt terzake zeer intens samen met zowel kleine als grote landen, zonder dat er ook maar enige terughoudendheid wordt gedetecteerd.

09.03 Geert Bourgeois (N-VA): Mevrouw de minister, aangezien mijn vraag bestond uit twee luiken zal ik ook de twee onderdelen van uw antwoord analyseren.

Over het Europese onderdeel zegt u dat vanaf 2001 België het voortouw genomen heeft om te komen tot die Europese inlichtingendienst. Uit uw antwoord leid ik af dat u vindt dat de taskforce binnen Europol niet de juiste oplossing is en dat u samen met de premier streeft naar een nieuwe Europese inlichtingendienst. U zegt dat Europol niet het geschikte orgaan is om om te gaan met de

services et les services de renseignements des pays voisins de la Belgique s'avère difficile car ils sont très discrets à propos des crédits qu'ils reçoivent. Notre service de sécurité a un budget de 27 millions d'euros qui sera majoré de 900.000 euros pour compléter son cadre et de 335.000 euros pour couvrir ses frais de fonctionnement. Lors du prochain contrôle budgétaire, je demanderai à nouveau des crédits supplémentaires.

Sous la présidence belge en 2001 a germé l'idée d'un EuroIntel, une idée qui est de nouveau à l'ordre du jour aujourd'hui. Certains pays sont quelque peu hésitants. La cellule d'analyse créée au sein d'Europol au lendemain du 11 septembre n'a pas toujours livré les résultats escomptés. Interpol ne constitue pas l'organe le plus approprié pour l'analyse de renseignements.

Une collaboration internationale intense existe pourtant déjà sur le terrain au sein du "Counter Terrorist Group". En outre, des échanges multilatéraux et des opérations conjointes ont lieu dans le cadre de la lutte contre le terrorisme. A cet égard, il n'est aucunement question d'une quelconque réserve dans la communication de données.

09.03 Geert Bourgeois (N-VA): J'espère que le Sommet européen de vendredi constituera une étape décisive dans la quête d'un instrument adéquat de coopération internationale sur le plan de la collecte de renseignements. Je crois effectivement que les services de renseignements étrangers rechignent à

inlichtingen die komen van de inlichtingendiensten.

Tevens leid ik uit uw antwoord af dat het voorstel wel meer en meer ingang vindt, maar dat een aantal landen nog altijd aarzelt. Wellicht zullen wij na de Top van vrijdag weten of er in die richting gegaan wordt. Ik denk dat er in elk geval op dat punt een ver doorgedreven Europese samenwerking moet tot stand komen wil men op een efficiënte manier komen tot gegevensuitwisseling. Het zal natuurlijk noodzakelijk zijn dat er bepaalde kwaliteitsnormen gelden inzake de Staatsveiligheid van de diverse landen. Ik kan mij voorstellen dat de terughoudendheid – die is er, mevrouw de minister, wat u ook moge beweren – om gegevens te bezorgen, kan te maken hebben met bepaalde binnenlandse toestanden.

Betreffende die binnenlandse toestanden heb ik eigenlijk geen antwoord gekregen op mijn vraag of u vindt dat er voldoende middelen zijn. U zegt dat er een budget is van 27 miljoen euro, dat verhoogd zal worden met 900.000 euro voor personeel en met 300.000 euro voor de werkingskosten. Mijn vraag is of dit voldoende is. Het theoretisch kader van 99 zal nu voor het eerst ingevuld worden. U kunt echter geen vergelijkende cijfers geven met andere Europese landen. Ik geef toe dat niet altijd alles vergelijkbaar is, maar ik denk dat de Veiligheid van de Staat toch die gegevens moeten hebben. Het verwondert mij een beetje dat zij die u niet kunnen geven. Zij moeten toch kunnen zeggen of zij een met andere Europese landen vergelijkbare bezetting hebben of onder- dan wel overbezet zijn? Dat zou een eerste punt moeten zijn dat ons toelaat te beoordelen of wij een voldoende bezetting hebben.

Ik krijg evenmin een antwoord op mijn vraag of u over voldoende Arabischsprekende personen beschikt en personen die specifiek ingezet kunnen worden in de strijd tegen het islamitisch terrorisme. Dit is een absolute prioriteit. U spreekt over nieuwe doelstellingen voor 2004. Ik wil u vragen om daarvan werk te maken op de superministerraad die eind deze maand wordt gehouden.

U zou daar moeten kunnen zeggen welke normen en doelstellingen moeten worden gehaald inzake bezetting, middelen, inzetbaarheid van de Veiligheid van de Staat en ook kwaliteit.

U zegt dat een aantal gegevens niet kan worden verstrekt in een openbare vergadering. Ik zie dat in andere landen hele rapporten worden vrijgegeven over middelen en mogelijkheden van de Veiligheid van de Staat. Ik denk dat over de operaties zelf geheimhouding moet bestaan, maar ik denk dat een Parlement het recht heeft om te weten of de Veiligheid van de Staat voldoende operationeel is en over voldoende mankracht beschikt, die de toets van de internationale vergelijking kan doorstaan. Ik vrees dat dit niet het geval is, gelet op uw aarzeling om terzake gegevens vrij te geven.

Ik zal met plezier een schriftelijke vraag stellen.

09.04 Minister **Laurette Onkelinx**: (...)

09.05 **Geert Bourgeois** (N-VA): Dat zijn gegevens die...

09.06 **Laurette Onkelinx**, ministre: Ne faites pas croire à l'opinion publique, par votre question, qu'il y a des problèmes!

communiquer certaines informations à la Belgique. Nul doute que cette réticence est due à la qualité de notre service qui est encore confronté à un manque de moyens matériels et humains.

Il est regrettable que nous ne puissions établir de comparaison entre nos services et ceux des pays voisins. Aussi, j'espère que la ministre fixera des objectifs concrets lors du Conseil des ministres spécial de fin mars et qu'elle saura dégager des moyens pour atteindre ces objectifs. Mais de manière générale, je déplore son manque d'ouverture dans ce dossier.

09.07 Geert Bourgeois (N-VA): U geeft zelf gegevens over de bezetting. U spreekt over een kader van 99 mensen, mevrouw de minister. Als u dat cijfer geeft, is het toch normaal dat u wordt gevraagd of dat kader voldoende is of dat u denkt meer of minder mensen nodig te hebben. Als deze vragen niet meer in het Parlement mogen worden gesteld, dan spijt me dat zeer.

09.08 Minister Laurette Onkelinx: Ik heb gesproken over een uitbreiding van het kader.

09.09 Geert Bourgeois (N-VA): Maar u hebt daarover geen concrete gegevens gegeven. Uw antwoord laat mij, en ik denk ook de collega's, niet toe te weten welke uitbreiding u verhoogt en welke minimale normen worden gehanteerd om te komen tot een performante dienst voor de Veiligheid van de Staat. Ik zal hierover een bijkomende schriftelijke vraag stellen, mevrouw de minister.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de maatregelen in het raam van de terrorismebestrijding" (nr. 2145)

10 Question de M. Tony Van Parys à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "les mesures prises dans le cadre de la lutte contre le terrorisme" (n° 2145)

10.01 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-eerste minister, ik sluit mij aan bij de bezorgdheid van collega Bourgeois. Wij moeten ons inderdaad ernstig zorgen maken over de aanpak van het terrorisme in ons land. Dit is toch wel van een bijzondere actualiteit.

Er zijn een aantal elementen die mij bijzonder verontrusten. Ten eerste, er woedt in dit land een oorlog tussen de inlichtingendiensten, met name tussen de Militaire Inlichtingendienst en de Veiligheid van de Staat, wegens het feit dat de afspraken tussen deze diensten niet worden nageleefd. Ik geef u een voorbeeld. In het dossier van Trabelsi liet deze op een bepaald ogenblik weten dat er een aanslag werd beraamd op Kleine Brogel. De Militaire Inlichtingendienst werd daarvan zelfs niet op de hoogte gebracht. Er is bovendien een gebrek aan coördinatie, niet alleen tussen de inlichtingendiensten onderling, maar ook tussen de inlichtingen- en de politiediensten die zich met het terrorisme bezighouden. Dat is een gevolg van het feit dat de richtlijnen ontbreken die het Ministerieel Comité inzake inlichtingen en veiligheid moet opstellen om de afspraken te regelen tussen de inlichtingen- en de politiediensten. Ik geef u een voorbeeld dat aantoont dat de diensten zelfs in de analyse van de gegevens zeer sterk van mekaar verschillen. Er was op een bepaald ogenblik sprake van het feit dat in een aantal radicale moskeeën jonge moslims werden gerekruteerd voor de jihad. De Militaire Inlichtingendienst kwam tot de conclusie dat dit inderdaad het geval is, terwijl de Veiligheid van de Staat tot de tegenovergestelde conclusie kwam. Ook inzake de analyse is de coördinatie dus werkelijk volledig zoek.

Ik onderschrijf trouwens hetgeen collega Bourgeois heeft gezegd, met name dat de Veiligheid van de Staat, behalve in de buitendiensten, tot op vandaag niet over analisten beschikt die het Arabisch beheersen. Het flagrante van de situatie is dat de Militaire Inlichtingendienst wel

09.07 Geert Bourgeois (N-VA): Je dois pouvoir poser de telles questions dans une commission parlementaire telle que la nôtre.

09.09 Geert Bourgeois (N-VA): La ministre est si vague que je me vois dans l'obligation de reposer un certain nombre de questions par écrit.

10.01 Tony Van Parys (CD&V): La guerre que se livrent les services de renseignement belges - le service de renseignement militaire et la Sûreté de l'État - me préoccupe. Le manque de coordination entre les services de renseignement et la police, en raison de l'absence de directives, est tout aussi préoccupant.

Il apparaît en outre souvent que les différents services de renseignement analysent différemment les données. Le service de renseignement militaire estimait ainsi que l'on pouvait parler du recrutement de jeunes extrémistes dans certaines mosquées radicales, ce que niait la Sûreté de l'État. La Sûreté de l'État ne dispose pas d'analystes maîtrisant la langue arabe, contrairement au SGRS mais refuse à ce dernier l'accès aux données dont elle dispose. Les cellules de la police fédérale qui s'occupent de lutte contre le terrorisme sont de plus confrontées à un manque préoccupant de personnel.

over analisten beschikt die het Arabisch beheersen, maar dat de Veiligheid van de Staat de Militaire Inlichtingendienst het recht ontzegt die analyses te doen in het kader van de strijd tegen het extremistisch islamisme. Stelt u zich voor in welke situatie we zijn verzeild.

Er is een personeelstekort bij de diensten van de federale politie die zich met het terrorisme bezighouden. Er zijn dertig personeelsleden te kort bij de gerechtelijke directie van het arrondissement Brussel en negen bij de dienst Terrorisme van de federale politie. Wat is in het kader van de noodzakelijke coördinatie tussen de inlichtingen- en de politiediensten de toekomst van de antiterroristische gemengde groep?

Mevrouw de vice-eerste minister, ik heb de volgende vragen. Ten eerste, hoe verloopt globaal de samenwerking en de coördinatie tussen, enerzijds, de inlichtingendiensten en, anderzijds, de politiediensten en tussen de inlichtingen- en de politiediensten? Kunt u meedelen of het Ministerieel Comité inzake inlichtingen en veiligheid is samengekomen naar aanleiding van de dreiging na de aanslagen in Madrid?

Ten tweede, hoever staat het met het wetsontwerp op het administratief afluisteren door de Veiligheid van de Staat? U had aangekondigd dat u wat dat betreft een initiatief zou nemen. Tot op vandaag werd nog geen wetsontwerp ingediend in het Parlement. Kunt u bevestigen dat de Veiligheid van de Staat zeer binnenkort over die mogelijk zal kunnen beschikken? Het is immers een onontbeerlijk instrument in de strijd tegen het terrorisme. Kunt u bevestigen dat de sp.a wat dit betreft op dit ogenblik dwarsligt?

Ten derde, hoever staat het met het Europees aanhoudingsbevel? U hebt een ontwerp ingediend dat in het federaal Parlement werd goedgekeurd. Het Europees aanhoudingsbevel is belangrijk in het kader van het uitleveren van terroristen.

Het moest operationeel zijn tegen 1 januari. De vraag is hoeveel lidstaten nu reeds een dergelijke wet hebben goedgekeurd. Op het moment dat we het hier bespraken waren alleen Spanje, Denemarken, Portugal en België op 1 januari 2004 in orde en de andere lidstaten niet. Is daarin al verbetering gekomen? Het gaat natuurlijk niet op een Europees initiatief te nemen als de individuele lidstaten dit niet volgen.

Ik kom op mijn laatste vraag. Hoe ver staat het met het verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken van 29 mei 2000? Dit is bijzonder belangrijk in de strijd tegen het terrorisme omdat op deze wijze gemeenschappelijke onderzoeksteams van de politie in Europol kunnen worden opgericht bij het bestrijden van het terrorisme. België heeft dit verdrag nog steeds niet geratificeerd. Hoe komt dat? Hoe lang zullen we moeten wachten tot dit belangrijke instrument is gecreëerd?

10.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, ten eerste, zoals ik reeds meedeelde, bereid ik een voorontwerp van wet voor die de Veiligheid van de Staat zal moeten toelaten om bepaalde telefoontaps, met controlevoorwaarden, uit te voeren. Dit voorontwerp roept echter essentiële vragen op betreffende de fundamentele vrijheden en rechten van individuele personen. Ik heb dus een

La ministre peut-elle confirmer cette analyse? Quel est l'avenir du groupe antiterroriste mixte? Le Comité ministériel Renseignements et Sécurité s'est-il réuni à la suite des attentats perpétrés à Madrid?

En novembre de l'année dernière, la ministre a annoncé un projet de loi qui permettrait à la Sûreté de l'État de procéder à des écoutes chez les citoyens. Où en est ce projet? Est-il vrai que le sp.a y est opposé? Le Parlement a adopté le projet de loi relatif au mandat d'arrêt européen. La loi doit être opérationnelle pour le 1er janvier. Combien de pays européens ont-ils déjà transposé le mandat d'arrêt dans leur législation? Où en est la ratification par notre pays de la convention d'entraide judiciaire en matière pénale?

10.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Je prépare en effet un projet de loi relatif aux écoutes téléphoniques. Ce projet soulevant toutefois des questions fondamentales concernant les

werkgroep samengeroepen, bestaande uit de voorzitter van de commissie voor de Bescherming van de Private Levenssfeer, de voorzitter van het Comité-I en de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat, om de grote beleidslijnen van dit voorontwerp van wet te definiëren. Deze denkoefening zal worden uitgebreid tot de vertegenwoordigers van de minister van Landsverdediging, wat de militaire inlichtingendiensten betreft, en tot de gerechtelijke overheden om de problematiek van de informatie-uitwisseling tussen deze inlichtingendiensten en de gerechtelijke overheden op te lossen. Ik hoop dat in de maand juni een voorontwerp aan het Parlement zal kunnen worden voorgelegd.

Ten tweede, op 1 januari 2004 hebben 8 lidstaten zich aangepast aan de verplichting om het kaderbesluit met betrekking tot het Europees aanhoudingsbevel in eigen wetgeving om te zetten. Het gaat om België, Spanje, Denemarken, Finland, het Verenigd Koninkrijk, Portugal en Zweden. Wat de andere lidstaten betreft, blijkt uit de Raad van ministers van Justitie en van Buitenlandse Zaken van 19 februari 2004 dat het wetsontwerp van Luxemburg in de maand maart 2004 zal zijn afgerond.

De goedkeuring van de Griekse wet is gepland voor begin april. Oostenrijk kondigde aan dat de wetgeving daar uiterlijk op 1 mei in werking zal treden. Nederland, Italië en Duitsland kondigden aan dat hun parlementaire procedure rond zal zijn in de lente, zonder daarbij een precieze datum op te geven.

J'ai oublié de dire que la France applique le mandat d'arrêt européen depuis le 13 mars 2004.

De toetredende staten zullen het Europese aanhoudingsmandaat in principe toepassen vanaf 1 mei 2004, dus op datum van hun toetreding. Die staten geven echter geen enkele officiële aanwijzing betreffende de staat van vordering van hun parlementaire procedure. Uit de informatie die werd meegedeeld aan de Federale Overheidsdienst Justitie blijkt dat staten als Malta, Hongarije en Slovenië waarschijnlijk op 1 mei 2004 in orde zullen zijn met de omzetting. Slovakije, Tsjechië en Polen zullen waarschijnlijk te laat zijn.

Tijdens de Ministerraad over justitie en veiligheid van 30 en 31 maart eerstkomend zal ik een voorontwerp van wet voorstellen dat de akte van de Raad van 29 mei 2000 betreffende de conventie over de wederzijdse rechtshulp inzake strafzaken tussen de lidstaten in de interne wet zal omzetten. Het voorontwerp van wet definieert de algemene principes van de internationale rechtshulp en bepaalt onder meer de voorwaarden waarbinnen gemeenschappelijke onderzoeksteams op Belgisch grondgebied kunnen worden geïnstalleerd. We zullen ook – in nauwe samenwerking met de minister van Buitenlandse Zaken – een voorontwerp van wet indienen betreffende de goedkeuring van dit internationaal instrument.

droits et libertés fondamentaux des citoyens, j'ai réuni un groupe de travail composé du président de la Commission de la vie privée, du président du Comité R et de l'administrateur général de la Sûreté de l'État, afin de définir les axes politiques de l'avant-projet. Les autorités judiciaires et, pour ce qui concerne le service de renseignement militaire, le département de la Défense seront, eux aussi, associés à cette réflexion. J'espère pouvoir déposer un texte au Parlement au mois de juin.

Le 1er janvier, huit États membres avaient transposé dans leur législation la décision-cadre européenne relative au mandat d'arrêt européen: la Belgique, l'Espagne, le Danemark, la Finlande, le Royaume-Uni, le Portugal et la Suède. Le Luxembourg fera de même d'ici fin mars, la Grèce en avril et l'Autriche en mai. Les Pays-Bas, l'Italie et l'Allemagne clôtureront également leur procédure parlementaire au printemps.

Frankrijk past het Europees aanhoudingsmandaat toe sinds 13 maart 2004.

En principe, les nouveaux Etats membres appliqueront la réglementation relative au mandat d'arrêt européen à la date de leur adhésion, à savoir le 1er mai 2004 mais la Slovaquie, la Tchéquie et la Pologne accuseront probablement un certain retard.

Au cours du Conseil des ministres spécial des 30 et 31 mars sur la Justice et la Sécurité, je présenterai un avant-projet de loi visant à transposer en droit belge la convention sur l'assistance judiciaire réciproque en matière pénale. Nous déposerons également un projet de loi relatif à la ratification de cet instrument international.

Le Groupe Inter-forces Anti-

Ten vierde, de Antiterroristische Gemengde Groep is momenteel belast met het verzamelen van alle relevante informatie betreffende het terrorisme. De groep krijgt onder meer informatie van de Veiligheid van de Staat, van de militaire inlichtingendiensten en van de federale politie. De opdracht van de groep bestaat erin om alle informatie te analyseren en om de terroristische bedreiging voor België te evalueren.

Anderzijds is het crisiscentrum van de regering belast met het nemen van alle nodige maatregelen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de politie- en inlichtingendiensten en met andere diensten zoals het federaal parket, de burgerbescherming en de dienst Volksgezondheid. Zo kunnen uur na uur de beveiligingsmaatregelen die men op Belgisch grondgebied moet nemen, worden geëvalueerd. Zo werden er als gevolg van de aanslag in Madrid bijzondere politiematregelen genomen om de veiligheid van de ambassades en van personen die op ons grondgebied verblijven, evenals de bijzonder kwetsbare gebouwen te versterken.

Het parket-generaal verzekert de gerechtelijke coördinatie van de belangrijkste dossiers die in België werden geopend over het terrorisme. Die drie voornaamste diensten informeren elkaar over de evaluatie van hun analyses.

10.03 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, op een aantal punten gaf de vice-eerste minister een concreet antwoord.

In juni krijgen we dus het ontwerp op het administratief afluisteren. Wij zien daar met belangstelling naar uit. In de lente zullen heel wat Europese lidstaten het Europees aanhoudingsmandaat in wetgeving omzetten. Ook dit opent een aantal perspectieven. Het verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken zal in voorontwerp besproken worden op de Ministerraad van 30 en 31 maart, dus ook het oprichten van gemeenschappelijke onderzoeksteams komt in zicht.

Waarmee ik een bijzonder groot probleem heb, mevrouw de vice-eerste minister, is met de concurrentiestrijd die bestaat tussen de Staatsveiligheid en de militaire inlichtingendiensten enerzijds en het gebrek aan coördinatie tussen de inlichtingendiensten en de politiediensten, althans de diensten die bezig zijn met de bestrijding van het terrorisme, anderzijds. Die concurrentiestrijd die de voorzitter van het Comité I bestempelt als "une guerre des services d'information" – ik citeer uit het verslag dat in het Parlement werd goedgekeurd – is een gevolg van het feit dat het Ministerieel Comité voor de inlichtingen en de veiligheid niet optreedt, de afspraken niet vastlegt en geen richtlijnen geeft. Vandaar dat ik u zou willen vragen of het Ministerieel Comité inlichtingen en veiligheid is samengekomen naar aanleiding van de crisis in Madrid. Het is immers evident dat de politieke verantwoordelijken het initiatief moeten nemen om de inlichtingendiensten en politiediensten met elkaar te doen samenwerken, hen verplichten om samen te werken. Mijn vraag is: is dit gebeurd naar aanleiding van deze crisis?

terroriste (GIA) est chargé de collecter toutes les informations pertinentes sur le terrorisme. Ces informations proviennent de la sûreté de l'Etat, du SGR et de la police fédérale. La mission du GIA consiste à analyser ces informations afin d'évaluer la menace terroriste en Belgique.

Par ailleurs, la mission du centre de crise du gouvernement est de prendre toutes les mesures de sécurité nécessaires, en collaboration étroite avec les services de police et de renseignement, le parquet fédéral, la Protection civile et le département de la Santé publique. Ainsi, des mesures spécifiques ont été prises à la suite des attentats perpétrés à Madrid. Le parquet général assure la coordination judiciaire des dossiers de terrorisme importants qui ont été ouverts en Belgique. Ces trois services s'informent mutuellement de leurs analyses.

10.03 Tony Van Parys (CD&V): Dans sa réponse, la ministre indique que des avancées ont été constatées dans différents domaines. Je m'en réjouis, mais la concurrence entre la Sûreté de l'Etat et le service de renseignement militaire, d'une part, et le manque de coordination entre les services de renseignement et la police, d'autre part, me préoccupent fortement. D'où ma question sur les raisons pour lesquelles le Comité ministériel du renseignement et de la sécurité ne donne pas de directives pour simplifier la coopération entre ces services. Le comité s'est-il réuni à la suite des attentats du 11 mars?

10.04 Laurette Onkelinx, ministre: Suite aux attentats meurtriers de Madrid, il y a bien eu une réunion au centre de crise avec l'ensemble des acteurs intéressés en Belgique.

10.04 Minister **Laurette Onkelinx**: Naar aanleiding van de aanslagen in Madrid werd in het crisiscentrum een vergadering belegd met alle betrokken actoren in België.

10.05 Tony Van Parys (CD&V): Mevrouw de minister, wat bedoelt u exact met "les acteurs"? Zijn dat de ministers, of bedoelt u de vergadering op het crisiscentrum? Zijn de eerste minister en de ministers van Justitie, Binnenlandse Zaken en Landsverdediging over deze problematiek bijeengekomen?

10.05 **Tony Van Parys** (CD&V): En parlant des 'auteurs', la ministre vise-t-elle les ministres ou la réunion du centre de crise?

10.06 Laurette Onkelinx, ministre: Nous avons évidemment discuté du sujet entre ministres, mais une réunion a également eu lieu au centre de crise, avec des représentants de l'ensemble des services.

10.06 Minister **Laurette Onkelinx**: Wij hebben daar op interministerieel niveau over gepraat, maar we hebben ook overleg gepleegd met vertegenwoordigers van alle diensten.

10.07 Tony Van Parys (CD&V): Maar het ministerieel comité voor Inlichtingen en Veiligheid is niet samengekomen?

10.07 **Tony Van Parys** (CD&V): Le Comité ministériel du renseignement et de la sécurité ne s'est donc pas réuni?

10.08 Laurette Onkelinx, ministre: Tous les ministres ont travaillé ensemble pour évaluer la situation et, parallèlement, une réunion s'est tenue au centre de crise, plus des contacts bilatéraux de chaque ministre avec les organismes dont ils ont la tutelle.

10.08 Minister **Laurette Onkelinx**: De ministers hebben samengewerkt om de situatie te evalueren. Tegelijk werd er vergaderd in het crisiscentrum, en er waren bilaterale contacten tussen elke minister en de instanties waarover hij het toezicht uitoefent.

10.09 Tony Van Parys (CD&V): Werden er richtlijnen uitgewerkt om de diensten te verplichten samen te werken?

10.09 **Tony Van Parys** (CD&V): Des directives ont-elles été données pour contraindre les services à coopérer?

10.10 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, je pense avoir répondu aux questions de M. Van Parys. Pour le reste, suite à une demande du président de la Chambre, une réunion spéciale se tiendra au cours de laquelle le premier ministre, le ministre de l'Intérieur et moi-même pourrons faire le point sur toutes les questions que se pose le parlement.

10.10 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat ik op de vragen van de heer Van Parys heb geantwoord.

Op vraag van de voorzitter van de Kamer zal een bijzondere vergadering worden belegd, waarop de eerste minister, de minister van Binnenlandse Zaken en ikzelf de vragen van de parlementsleden zullen kunnen beantwoorden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het KB ter uitvoering van artikel 6 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand inzake handelstransacties" (nr. 2135)

11 Question de M. Jo Vandeurzen à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'arrêté royal portant exécution de l'article 6 de la loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales" (n° 2135)

11.01 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de wet van 2 augustus 2002 werd goedgekeurd in de vorige legislatuur. Die wet moest ertoe strekken de betalingsachterstand bij handelstransacties te bestrijden. Het artikel 6 van die wet bepaalt dat de Koning de maximumbedragen zal vaststellen die aan de schuldeisers kunnen worden toegekend als vergoeding van de gerechtskosten en ook als schadeloosstelling voor alle andere relevante invorderingskosten. Dat is een belangrijk principe dat is ingevoerd. Als schuldeiser kan men ook vergoed worden voor de kosten die men heeft gemaakt om de schuldvordering te doen. De wet is duidelijk. De Koning bepaalt de maximumbedragen.

11.01 Jo Vandeurzen (CD&V): Il n'y a toujours pas d'arrêté royal exécutant l'article 6 de la loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales. Des problèmes se posent sur le plan de la jurisprudence parce que la manière dont il convient d'estimer les frais n'a pas été déterminée clairement.

Ik heb in de vorige legislatuur aan de minister van Justitie de vraag gesteld waar het koninklijk besluit bleef. In de rechtspraak en voor de rechtbanken worden immers vragen gesteld over de manier waarop men deze kosten moet begroten. De vorige minister van Justitie heeft mij meegedeeld dat hij geen consensus zag tussen de vertegenwoordigers van de deurwaarders, de incassobureaus en de andere beroepsorganisaties en dat hij op dat moment dus niet in staat was om een koninklijk besluit te nemen.

La ministre reconnaît-elle que l'absence de tarif pose un problème? Préparera-t-elle un arrêté royal? Quelle en sera la philosophie?

Mevrouw de minister, erkent u het probleem dat men geen tarieven vastlegt ofschoon de wet de Koning daartoe verplicht? Bent u bereid om dat koninklijk besluit uit te vaardigen en kunt u meedelen wat de draagwijdte daarvan zal zijn?

11.02 Minister **Laurette Onkelinx**: In overeenstemming met artikel 3, §1, ten eerste van de richtlijn over de betalingsachterstand heeft de wet van augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties de Koning de mogelijkheid gegeven om het maximumbedrag vast te stellen van de redelijke schadevergoeding voor invorderingskosten. Er moet echter worden gewezen op het feit dat het ontbreken van een dergelijk koninklijk besluit geen obstakel is voor het uitvoeren van de wet. De partijen kunnen immers vrij overeenkomen over het bedrag van een schadevergoeding waarbij de rechter uiteraard de mogelijkheid heeft om de bedragen die overdreven zouden zijn te herzien.

11.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Le fait qu'il n'y ait pas d'arrêté royal ne fait absolument pas obstacle à l'exécution de la loi, les parties ayant toute liberté pour convenir d'une indemnisation et le juge pouvant en modérer le montant s'il l'estime excessif.

Voorts moet men noteren dat de diverse milieus die bij deze problematiek betrokken zijn, met name de advocaten, de gerechtsdeurwaarders, de incassobureaus, VBO, Unizo enzovoort, nog tot een akkoord moeten komen over het maximumbedrag van de schadevergoeding dat de Koning zal moeten aanhouden.

Or, les intéressés – avocats, huissiers, bureaux d'encaissement, FEB, Unizo, etc. – ne sont pas tombés d'accord sur le point de savoir quels frais liés à la créance doivent être pris en considération pour calculer le montant de l'indemnisation.

In wezen gaat het over het vaststellen van welke soort kosten – gerechts- en buitengerechtelijke kosten, deurwaarderskosten, advocatenkosten of kosten van private incassobureaus die aan de schuldvordering verbonden zijn – in aanmerking moeten worden genomen voor het berekenen van de schadevergoeding.

Mon prédécesseur a fait savoir qu'il faut attendre que la jurisprudence ait défini la notion d' "indemnisation raisonnable" avant de prendre un arrêté royal. Je vais donc m'informer de l'évolution de la jurisprudence et j'organiserai

Mijn voorganger heeft in het Parlement meegedeeld dat men moet

wachten tot de jurisprudentie het begrip "redelijke schadevergoeding" uitdrukkelijk heeft geformuleerd alvorens het KB in kwestie uitgevaardigd wordt. Ik heb dus aan de bevoegde overheden gevraagd om mij over die jurisprudentie te informeren. Ik zal daarna een vergadering organiseren met de diverse betrokken milieus, waarna ik het nut van een reglementair initiatief zal evalueren.

ensuite une réunion avec tous les intéressés. Ensuite, j'étudierai l'utilité éventuelle d'une initiative réglementaire.

11.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord, maar ik durf toch verwijzen naar mijn reactie op het soortgelijke antwoord dat door de vorige minister van Justitie is gegeven. Dit is een mooi voorbeeld van hoe men enerzijds kan klagen over de gerechtelijke achterstand en het feit dat veel te veel een beroep gedaan wordt op de rechtbanken terwijl, anderzijds, niet in de wet staat dat de Koning de mogelijkheid heeft om die maximumtarieven vast te stellen. Er staat in de wet dat de Koning die tarieven moet vastleggen. Het is geen kwestie van opportuniteit. Er staat in de wet dat de Koning die maximumtarieven vaststelt.

11.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Tout en se plaignant de l'arriéré judiciaire, on tarde à prendre l'arrêté royal prévu par la loi, arguant que la jurisprudence devrait d'abord préciser certaines choses. Il n'appartient pas à la ministre de juger de l'utilité ou non d'élaborer un arrêté royal; elle doit s'y atteler.

De Koning wacht daarmee en u zegt dat de rechtspraak de zaak eerst moet uitkristalliseren. Dat is echter de wereld op zijn kop. Gelet op het feit dat de wet die opdracht aan de Koning geeft, zou men die tarieven moeten vaststellen, waardoor het aantal discussies voor de rechtbank vermindert en waardoor er juist geen overbevraging van Justitie in de hand wordt gewerkt. Ik vind het een omgekeerde redenering. Volgens mij is de wet duidelijk. Dit is geen kwestie van appreciatie, u moet dat doen volgens de wet. Het zou beter zijn dat het preventief gebeurt, zodat tenminste voor de rechtbanken het aantal conflicten hierover zo beperkt mogelijk blijft.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de neutrale bezoekruimten" (nr. 2137)

12 Question de Mme Magda De Meyer à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "les espaces de rencontre neutres" (n° 2137)

12.01 Magda De Meyer (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in het kader van gerechtelijke uitspraken, voornamelijk van de jeugdrechtbank, verwijst de rechter soms naar een neutrale bezoekruimte waar ex-partners in een afgelijnd kader opnieuw in contact kunnen worden gebracht met hun kind of kinderen.

12.01 Magda De Meyer (sp.a-spirit): Depuis l'an dernier, les espaces de rencontre neutres, où le juge peut envoyer les ex-conjoints pour qu'ils puissent reprendre contact avec leurs enfants, ne sont plus subventionnés par le gouvernement fédéral. Les Communautés assument cette mission et prévoient deux membres du personnel à temps plein par arrondissement.

Sinds vorig jaar werd de federale ondersteuning van neutrale bezoekruimtes stopgezet en doorgeschoven naar de Gemeenschappen. Per gerechtelijk arrondissement staan twee fulltime equivalenten in voor de bemanning van deze neutrale bezoekruimten. Het aantal aanvragen is enorm hoog en de wachtlijsten zijn lang. Sinds de overheveling naar de Gemeenschappen zijn de neutrale bezoekruimtes bovendien verplicht om ook vrijwillige aanvragen die niet voortvloeien uit een gerechtelijke beslissing, in aanmerking te nemen. Gevolg hiervan is dat er een dubbele wachtlijst bestaat, een voor de gerechtelijke aanvragen en een voor de vrijwillige aanvragen. Dat heeft verregaande gevolgen voor gevallen waar er sprake is van kindermisbruik.

Depuis le transfert de cette compétence, les demandes spontanées sont également prises en considération. Les deux listes d'attentes sont très longues, ce qui est inadmissible, surtout dans le cas de fortes présomptions de

Ik ken persoonlijk een geval waarbij in het verslag van de

justitieassistent uitdrukkelijk verwezen werd naar mogelijk seksueel misbruik van een kindje van zes dat door de vader was gekidnapt en opnieuw door de moeder werd opgeëist voor de jeugdrechtbank. De jeugdrechter oordeelde dat een bijkomend maatschappelijk verslag nodig was, omdat er ondertussen reeds anderhalf jaar verlopen was – dankzij onze gerechtelijke achterstand – maar dat het in het belang van het kind was dat de moeder haar kind om te beginnen zoveel als mogelijk moest kunnen zien, maar wel op een geleidelijke en bedachtzame manier vermits het ondertussen rees lang geleden was. Er werd voorgesteld dat het bezoek kon gebeuren in de neutrale bezoekuimte van Dendermonde. Toen de moeder met de dienst contact nam, bleek opnieuw een wachtlijst van een jaar te bestaan.

Mevrouw de minister, in het kader van zware vermoedens van kindermisbruik lijkt me dat absoluut onaanvaardbaar. Indien we op federaal vlak écht werk willen maken van een Justitie met een menselijk gezicht moet aan dat soort wantoestanden uitdrukkelijk een einde worden gesteld. De neutrale bezoekuimte vervult, mijns inziens, een wezenlijke rol in de justitiële behandeling van familiale conflicten. Indien justitie verwijst naar een neutrale bezoekuimte is het raadzaam dat ze er zich eerst van vergewist of de verwijzing zin heeft, in casu of er plaats is en hoelang het zal duren vooraleer er gebruik van kan worden gemaakt. Voor een rechtzoekende is een verwijzing naar een dienst die over geen plaats beschikt het eerstkomende jaar, absoluut onbegrijpelijk.

Mevrouw de minister, overweegt u de problematiek aan te kaarten bij de bevoegde ministers van de Gemeenschappen?

12.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, uit het advies van de Raad van State van 11 februari 2002 en de besluiten overgelegd in februari 2003 door een expert in grondwettelijk recht op vraag van de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest, blijkt dat de financiering van de neutrale bezoekenruimten behoort tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen en Gewesten. Vanaf 1 januari 2004 nemen de Gemeenschappen en Gewesten de neutrale bezoekenruimten ten laste.

Mevrouw De Meyer, ik deel uw mening dat de neutrale bezoekenruimte een essentiële rol kan vervullen bij het verlenen van bezoekenrecht aan de betrokken ouders. Ik acht het niet opportuun dat er veel tijd verstrikt tussen de genomen gerechtelijke beslissing en de uitvoering ervan.

Bij het nemen van een beslissing tot doorverwijzing dient Justitie echter ook rekening te houden met het feit of een doorverwijzing wel of niet noodzakelijk is. Justitie kan zijn doorverwijzing niet uitsluitend laten afhangen van de beschikbare plaats.

Gezien deze bevoegdheidsverdelingen, dient uiteraard te worden gezocht naar een zo optimaal mogelijke samenwerking tussen Justitie en de Gemeenschappen, teneinde de rechterlijke beslissingen zo correct en spoedig mogelijk uit te voeren. In dat kader kan ik bij een volgend overleg met de Gemeenschappen het probleem ter sprake brengen. Ik heb bijvoorbeeld al deze problemen met mijn collega Byttebier besproken.

12.03 **Magda De Meyer** (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik dank

maltraitance. Si l'on veut rendre la justice plus humaine, il faut mettre un terme à ce type de situations. Lorsque le juge adresse des personnes à l'espace de rencontre neutre, il devrait au préalable s'assurer que celui-ci est capable de les accueillir, sans quoi le justiciable ne comprend pas le bien-fondé de sa démarche.

La ministre envisage-t-elle de faire part de ce problème aux ministres communautaires compétents?

12.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Les espaces de rencontre neutres jouent en effet un rôle essentiel. Lorsqu'il y envoie quelqu'un, le juge doit s'assurer que c'est bien nécessaire. Sa décision ne peut être uniquement conditionnée par la capacité disponible.

Nous devons viser une coopération optimale avec les Régions. J'aborderai la question lors d'une prochaine concertation. J'ai déjà pris des contacts avec ma collègue flamande, la ministre Byttebier.

12.03 **Magda De Meyer** (sp.a-

de minister voor haar antwoord. Ik ben er mij ten volle van bewust dat we hier op het vlak van de gemeenschapsbevoegdheid zitten. Gezien de neutrale bezoekerimtes zo een essentiële rol spelen in de justitiële afwikkeling, ook van allerlei familiale conflicten, is het inderdaad aangewezen dat mevrouw de minister de kwestie aankaart bij haar collega's.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de opleiding tot cipier" (nr. 2143)

13 Question de M. Geert Bourgeois à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la formation d'agent pénitentiaire" (n° 2143)

13.01 Geert Bourgeois (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, tijdens één van de hoorzittingen die gehouden werden in het kader van de bespreking van het wetsvoorstel basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden is mij opgevallen dat de opleiding van de cipers te wensen overlaat. Er zou een examen zijn dat ongeveer een tiental minuten in beslag neemt per persoon. Dat zou alleen maar een theoretisch examen zijn zonder bijkomende dimensie. Ik denk aan de psycho-sociale dimensie. Wat meer is, wie slaagt voor het examen en benoemd wordt, die moet eigenlijk onmiddellijk beginnen werken en wordt letterlijk onmiddellijk voor de leeuwen gegooid. In theorie is er een basisopleiding van enkele weken. Het is niet helemaal duidelijk of dat vier dan wel zes weken is. De ene persoon zei dat het om vier weken basisopleiding ging, de andere zei dat het om zes weken ging. Wat in elk geval duidelijk was, was dat die basisopleiding in een aantal gevallen helemaal niet doorgaat of soms pas een jaar nadat de mensen in dienst gekomen zijn. Wat meestal voorkomt is dat iemand die geslaagd is voor het examen benoemd wordt en dat die meegenomen wordt, als hij een beetje geluk heeft, op de ronde van een meer ervaren cipier en al doende het vak leert. Er zouden evenmin richtlijnen zijn voor de directie in deze materie. Daar tegenover staat dat er in andere landen wel een opleiding is. In Frankrijk zou er een basisopleiding zijn van één jaar om cipier te worden.

Mevrouw de minister, volgens mij is er werkelijk nood aan een zeer degelijke basisopleiding, gelet op de enorme vaardigheden die gevraagd worden van betrokkenen. We hebben dat ook op de hoorzittingen vastgesteld. Die mensen worden geconfronteerd met ten eerste overbevolkte gevangenissen, ten tweede vormen van agressie waarvoor ze geen enkele opleiding krijgen om er tegenin te gaan en te weten hoe zij ermee moeten omgaan. Ik ken een aantal mensen die werken bij het spoor. Wel, bij het spoor krijgt men tegenwoordig een opleiding om om te gaan met agressie van treinreizigers. Dat cipers geen opleiding krijgen om om te gaan met agressie lijkt mij onvoorstelbaar. Zij worden geconfronteerd met tal van vreemdelingen in de gevangenissen, met Russen, met mensen uit midden-Europa die vreemde talen spreken waar zij geen enkele notie van hebben. Ze worden geconfronteerd met drugsgebruik. Ik heb het dan nog niet over de problematiek van de geïnterneerden waarover u daarstraks ook een vraag kreeg en over de soms bijzonder delicate problematiek van geïnterneerden met een mentale handicap. Dat zijn mensen die met bijzondere omzichtigheid en met een goede opleiding moeten worden benaderd.

spirit): Il convient en effet d'aborder ce problème avec les collègues des Communautés.

13.01 Geert Bourgeois (N-VA): Les auditions dans le cadre de la proposition de loi de principes concernant l'administration pénitentiaire ont révélé que la formation des gardiens de prison laisse à désirer. L'examen serait expédié en dix minutes et porterait uniquement sur la théorie, sans qu'il soit question de la dimension psychosociale. Théoriquement, la nomination devrait être suivie d'une formation de base de quelques semaines, mais celle-ci n'est en général pas organisée, ou alors un an après l'entrée en service. Dans d'autres pays, les gardiens de prison qui entrent en service, reçoivent une formation. C'est que celle-ci est indispensable, le niveau de compétences exigé d'un gardien étant élevé.

Par ailleurs, il serait souhaitable de constituer une réserve de recrutement.

Quelles sont les modalités actuelles? En quoi l'examen consiste-t-il? Y a-t-il une formation obligatoire? La ministre est-elle d'accord pour dire qu'une formation spécifique est indispensable? N'est-il pas possible de l'organiser, comme cela se fait en France? La ministre compte-t-elle constituer une réserve de recrutement? Quels budgets supplémentaires faudrait-il dégager à cet effet?

Men vraagt vanuit de sector ook dat er een werfreserve zou komen.

Ik heb een vijftal vragen, mevrouw de minister. Ten eerste, welke zijn momenteel de voorwaarden en waaruit bestaat het examen om cipier te worden?

Ten tweede, is er een verplichte basisopleiding? Waaruit bestaat die? Hoe lang duurt ze?

Ten derde, bent u het met mij eens dat er een specifieke opleiding tot cipier zou moeten komen? Klopt het dat er in Frankrijk bijvoorbeeld een opleiding van een jaar is?

Ten vierde, gaat u ermee akkoord een werfreserve aan te leggen?

Ten vijfde, hebt u voldoende middelen om een degelijk aanwervings- en opleidingsbeleid voor de functie van cipier te realiseren? Zo niet, welke bijkomende budgettaire middelen zijn daarvoor nodig?

13.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Ten eerste, wat zijn nu de voorwaarden voor de aanwerving? Op dit moment worden er geen diplomavereisten gesteld voor het beroep van penitentiair beambte. De kandidaten moeten wel slagen in een schriftelijk en een mondeling examen dat georganiseerd wordt door Selor. Over het algemeen is het schriftelijk gedeelte een multiplechoicetest die peilt naar de algemene kennis. Het mondelinge examen is een gesprek waarbij attitude, communicatieve vaardigheden, stressbestendigheid, enzovoort worden nagegaan.

Ten tweede, er is in een basisopleiding van vier weken voorzien. In die basisopleiding is er, enerzijds, een algemeen deel, bijvoorbeeld elementaire beginselen van het strafrecht toegepast op het gevangeniswezen, organisatie van het ministerie van Justitie, enzovoort.

Ten derde, er is een meer specifieke opleiding inzake bijvoorbeeld veiligheid, fouilles, reglement van de gevangenis, omgaan met agressie, enzovoort.

Ten vierde, wat de wervingsreserve betreft, is het reeds lange tijd de gewoonte dat Selor een wervingsreserve aanlegt. Die reserve is meestal geldig voor de duur van twee jaar.

Pour ce qui concerne une formation spécifique, je suis d'accord avec vous, il faut revoir les conditions actuelles. Il est très important de donner une bonne formation aux agents pénitentiaires et aux autres collaborateurs des prisons. Vous savez aussi que j'ai lancé, avec le personnel, des tables rondes qui se déroulent actuellement et qui devraient pouvoir déboucher sur des propositions concrètes pour la fin juin. Dans le cadre de ces tables rondes, les problèmes de la formation et de la sélection sont, bien entendu, évoqués.

Je signale – je ne dis pas qu'il est nécessaire d'y souscrire - que la formation en France dure 14 semaines et qu'un stage est prévu en sus. C'est dire qu'il existe différents modèles possibles de formation. Cependant, vu la difficulté de la tâche d'un gardien de prison, son travail est difficile et demande de nombreuses qualités. Il faut

13.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Les candidats ne doivent satisfaire à aucune exigence de diplôme mais ils doivent en revanche réussir une épreuve écrite et orale organisée par le Selor. Une formation de base de quatre semaines, à la fois générale et spécifique, est prévue. Les candidats y apprennent les principes élémentaires du droit pénal relatifs aux établissements pénitentiaires, à l'organisation de la justice, à la sécurité, à la fouille, au règlement de la prison, au comportement à adopter en cas d'agression, etc. Le Selor s'emploie depuis longtemps à constituer une réserve de recrutement, laquelle reste valable pendant deux ans.

De huidige opleiding van het gevangenispersoneel zou moeten worden herzien. Ik heb een overlegronde opgestart waaruit eind juni concrete voorstellen zouden moeten komen. De problemen in verband met de opleiding en de selectieprocedure zullen dan aan bod komen. Er zijn verschillende modellen mogelijk. Het werk van gevangenenbewaarder is moeilijk. Ze hebben een speciaal aangepaste en permanente opleiding nodig. De

absolument en revenir à une formation spécifique et permanente digne de ce nom.

Quant aux moyens budgétaires, ils dépendront des propositions précises qui feront l'objet d'un accord de la table ronde. Il est clair que des moyens supplémentaires devront être demandés pour pourvoir à cette amélioration de la qualité des formations.

13.03 Geert Bourgeois (N-VA): Ik dank u, mevrouw de minister, voor uw antwoord dat inderdaad bevestigt wat daar werd gezegd.

Ik ben blij dat u inderdaad de mening deelt dat er iets moet veranderen aan die opleiding. Het is een bijzonder moeilijke taak die heel veel vergt van die mensen. Zij hebben, zoals u zegt, niet eens een basisdiploma nodig. Het zijn mensen die echt worden geconfronteerd met een enorm veelzijdige job: psychologische agressie aangaan, meertaligheid, drugsgebruik, gedetineerden, mensen met een handicap, familiale problemen, enzovoort.

Ik ben blij dat u het probleem onderkent en dat u zegt dat er een specifieke opleiding moet komen. Ik zou u durven suggereren om te werken in de zin van een opleiding zoals die bestaat bij de politie. Daar bestaat een wervingsexamen maar daarna leren zij het vak. Zij worden in dienst genomen, worden betaald en leren het vak. Dit is volgens mij een systeem dat voldoening schenkt. Er zijn diverse politiescholen. Die mensen krijgen een theoretische vorming en een opleiding op het terrein.

Dit zal inderdaad geld kosten maar uit gesprekken met mensen uit die sector blijkt dat dit een wezenlijke voorwaarde is als we willen slagen in een nieuw gevangenisbeleid. Wij zijn bezig met de basiswet. Als we aan die component geen aandacht besteden en er geen werk van maken dan vrees ik dat de basiswet Gevangeniswezen ook wel eens een maat voor niets zou kunnen worden.

Het is evident dat dit geld zal kosten. U zegt dat ook. Ik denk dat het niet anders kan. Het is nu eenmaal zo dat dit over het hoofd werd gezien. Het wordt tijd een oplossing te bieden aan het probleem. Ik dank u voor uw bereidheid daartoe.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Le **président**: La question n° 2091 de M. Goris est reportée ainsi que la question n° 2080 de M. Bacquelaine.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.21 uur.

La réunion publique de commission est levée à 12.21 heures.

deelnemers aan het rondetafelgesprek zullen voorstellen welke bijkomende middelen er moeten komen.

13.03 Geert Bourgeois (N-VA): Je me réjouis de l'intention de la ministre de reconsidérer la formation. La fonction des gardiens de prison revêt de multiples facettes et est particulièrement astreignante. Pour exercer cette fonction, une formation spécifique est nécessaire. Aussi, pour organiser la formation des gardiens de prison, il conviendrait peut-être de s'inspirer de celle dispensée dans les écoles de police. La nouvelle politique pénitentiaire requiert d'améliorer tout ce qui a trait au personnel, même si cela coûte cher.